

Kertomus kerrallaan luki-lukkoja avaamaan

Syksyn saapuessa

Toim. Aija Lund

Kertomus kerrallaan luki-lukkoja avaamaan

Syksyn saapuessa

Toim. Aija Lund

Turun kristillisen opiston säätiö

Teksti:

Tuula Lindgren

Tehtävien tekijät:

Heidi Jokiniemi

Leena-Marjut Aaltonen

Aija Lund

Tuula Lindgren

Kuvat:

Juha Nurminen

Taitto:

Janne Peltonen

© Turun kristillisen opiston säätiö

ISBN 978-952-5803-04-4

Finepress Oy, Turku 2008

Tervehdys kirjan tekijöiltä

Kädessäsi on harjoituskirja ***Kertomus kerrallaan luki-lukkoja avaamaan – Syksyn saapuessa***. Kirjan on tarkoitus parantaa lukemisen ja kirjoittamisen taitoja. Kirja sopii niin lapsille kuin aikuisillekin. Sen harjoituksia voi tehdä yksin tai ryhmässä ohjaajan tuella. Lukipulma on aina yksilöllinen. Siksi jokainen voi käyttää kirjaa omalla tavallaan.

Harjoituskirjassa on jatkokertomuksena kolme Tuula Lindgrenin kirjoittamaa tarinaa: *Syksy saapuu, Koulut alkavat ja Romanikien tunnilla*. Harjoitukset kuntouttavat lukemisen ja kirjoittamisen vaikeuksia monella eri tavalla. Yhdet tehtävät auttavat löytämään äänne–kirjain-pareja. Toisten avulla harjoittelet tavujen ja sanojen hahmottamista. Kolmannenlaiset tehtävät auttavat muodostamaan lauseita. Joissakin tehtävissä autetaan ymmärtämään paremmin sitä, mitä on luettu.

Tehtäväsivut ovat värillisiä. Tehtävien oikeat vastaukset ovat heti seuraavalla sivulla. Näin tarkistaminen on helppoa. Vastaussivu kannattaa taittaa piiloon ja yrittää tehtävien tekoa ensin itse.

Kertomus kerrallaan luki-lukkoja avaamaan – Syksyn saapuessa on tuotettu Verkko-Lukki-hankkeessa. Verkko-Lukki (2006–2009) on Turun kristillisen opiston hallinnoima ja Raha-automaattiyhdistyksen rahoittama projekti, joka tuottaa aineistoa lukemisen ja kirjoittamisen taitojen tukemiseen.

Toivomme, että antaisit palautetta kirjasta oheisella palautelomakkeella tai lähettämällä sähköpostia osoitteeseen lukituki@tk-opisto.fi. Kiitos!

Harjoittelun iloa!

Terveisin kirjan tekijät

Sisällys

I Syksy saapuu	9
1. Poimi kirjaimet	10
Poimi kirjaimet – Oikeat vastaukset	11
2. N-kirjaimeen loppuvat sanat	12
N-kirjaimeen loppuvat sanat – Oikeat vastaukset	13
3. Poimi sanan kolmas kirjain.....	14
Poimi sanan kolmas kirjain – Oikeat vastaukset	16
4. Yhdistä tavut sanoiksi	18
Yhdistä tavut sanoiksi – Oikeat vastaukset	19
5. Etsi kolmitavuiset sanat	20
Etsi kolmitavuiset sanat – Oikeat vastaukset	21
6. Laske tavut.....	22
Laske tavut – Oikeat vastaukset	23
7. Piilosanat	24
Piilosanat – Oikeat vastaukset	25
8. Erisnimet.....	26
Erisnimet – Oikeat vastaukset	27
9. Etsi sanoja tekstistä	28
Etsi sanoja tekstistä – Oikeat vastaukset	29
10. Muodosta virkkeitä	30
Muodosta virkkeitä – Oikeat vastaukset	31
11. Täydennä virkkeet.....	32
Täydennä virkkeet – Oikeat vastaukset.....	34
12. Ylimääräinen sana	36
Ylimääräinen sana – Oikeat vastaukset.....	38
13. Valitse oikea merkitys	40
Valitse oikea merkitys – Oikeat vastaukset.....	41
14. Yhdistä oikein.....	42
Yhdistä oikein – Oikeat vastaukset	43
15. Luetun ymmärtäminen	44
Luetun ymmärtäminen – Oikeat vastaukset.....	46

II Koulut alkavat	48
1. Yhdistä kirjaimet sanoihin	50
Yhdistä kirjaimet sanoihin – Oikeat vastaukset	51
2. Etsi kaksoiskonsonantteja	52
Etsi kaksoiskonsonantteja – Oikeat vastaukset	53
3. Etsi pitkiä vokaaleja	54
Etsi pitkiä vokaaleja – Oikeat vastaukset	55
4. Täydennä puuttuva tavu	56
Täydennä puuttuva tavu – Oikeat vastaukset	57
5. Järjestä tavut	58
Järjestä tavut – Oikeat vastaukset	59
6. Järjestä sanat.....	60
Järjestä sanat – Oikeat vastaukset.....	61
7. Valitse oikein kirjoitettu sana.....	62
Valitse oikein kirjoitettu sana – Oikeat vastaukset	63
8. Erotta sanat toisistaan.....	64
Erotta sanat toisistaan – Oikeat vastaukset	65
9. Yhdistä sanat	66
Yhdistä sanat – Oikeat vastaukset	67
10. Lisää välimerkit	68
Lisää välimerkit – Oikeat vastaukset	70
11. Muuta lause kysymyslauseeksi	72
Muuta lause kysymyslauseeksi – Oikeat vastaukset.....	74
12. Valitse sopiva kysymys.....	76
Valitse sopiva kysymys – Oikeat vastaukset	78
13. Etsi samaa tarkoittava virke	80
Etsi samaa tarkoittava virke – Oikeat vastaukset	82
14. Täydennä virke.....	84
Täydennä virke – Oikeat vastaukset	85

III Romanikielen tunnilla	87
1. Yhdistä kirjaimet	88
Yhdistä kirjaimet – Oikeat vastaukset.....	89
2. Sanalle pari	90
Sanalle pari – Oikeat vastaukset.....	91
3. Etsi parit.....	92
Etsi parit – Oikeat vastaukset.....	93
4. Valitse oikea alkuääne.....	94
Valitse oikea alkuääne – Oikeat vastaukset.....	95
5. Alleviivaa sanat	96
Alleviivaa sanat – Oikeat vastaukset.....	97
6. Etsi tavut.....	98
Etsi tavut – Oikeat vastaukset.....	99
7. Järjestä kirjaimet sanaksi	100
Järjestä kirjaimet sanaksi – Oikeat vastaukset.....	101
8. Yksiköt ja monikot	102
Yksiköt ja monikot – Oikeat vastaukset	103
9. Järjestä virkkeet	104
Järjestä virkkeet – Oikeat vastaukset	105
10. Alleviivaa virkkeet.....	106
Alleviivaa virkkeet – Oikeat vastaukset.....	107
12. Täydennä virke.....	108
Täydennä virke – Oikeat vastaukset.....	109
13. Täytä ristikko	110
Täytä ristikko – Oikeat vastaukset	111
14. Oikein vai väärin?.....	112
Oikein vai väärin? – Oikeat vastaukset	113
15. Luetun ymmärtäminen	114
Luetun ymmärtäminen – Oikeat vastaukset.....	116

I Syksy saapuu

Kesän kääntynyt loppuaan kohti luonto alkoi menettää vehreyttään. Viljapellot heilimöivät, ja ilmassa tuntui jo loppukesän pistävä tuoksu. Omenapuiden oksat taipuivat punaposkisten hedelmien painosta, ja läheisen metsän marjamättäät olivat sinisenään mustikoista. Lämpimän kesän päätteeksi luonto tuntui tarjoavan ihania antimiaan. Näitä kesän muistoja Elisakin säilöi lasten kanssa pakastimeen talven varalle.

Lasten tehtävänä oli poimia mustikoita, ja sangoittain niitä tuntui tulevankin. Myöhemmin syksyllä omenoiden kypsyttyä niistä keitettäisiin sosetta ja hilloa. Kurkut oli jo säilötty ja mansikat pakastettu. Herukoista keitettäisiin pääasiassa mehua ja puolukat pakastettaisiin. Tästä elonkorjuun sadosta oli varaa viedä Rainerin sukulaisillekin. Jaettu ilo on yhteinen ilo.

Elokuun alkupäivinä oli mentävä kauppoihin ostamaan lapsille reppuja ja vaatteita koulun alkamista varten. Tanja aloittaisi yläasteen, Toni menisi viidennelle luokalle ja Jasmin esikouluun. Lisäksi lapset aloittaisivat harrastuksensa kesäloman jälkeen. Tonin jalkapalloharjoitukset alkaisivat parin viikon päästä. Tytöille Elisa varaisi piano- ja laulutunteja. Siinäpä sitä riittäisi kускаamista, kun koulut ja harrastukset alkaisivat. Rainerin työpäivät autoliikkeessä venyivät joskus myöhään, eikä Elisa hennonut pyytää miestänsä kuljettamaan lapsia harrastuksiin. Olihan tällä töiden lisäksi huolehdittavana tallissa olevat hevoset. Hevosten parissa työmurheet hävisivät. Se taisi olla pikemminkin rentoutumiskeino miehelle.

Elisa istui pihakeinussa ja katseli puussa kiipeilevää oravaa. Se keräsi käpyjä läheisestä kuusesta ja kiikutti ne kiireesti piiloon tallin taakse omaan talvivarastoonsa. Orava hyppäsi hevosaitauksen aidalle ja lähti juoksemaan sitä pitkin. Aitauksessa ollut varsa säikähti oravaa ja lähti harja hulmuten kirmaamaan pitkin tarhaa. Viimein se pysähtyi kuulostelevaan ja rauhoittui. Pian se alkoi näyppiä kesän viimeisiä ruohoja aitauksen reunamilta suuhunsa. Tuleva syksy olisi sen elämässä jo toinen. Tuulenvire riepotti mukanaan muutaman keltaisen lehden aitaukseen. Syksy oli saapumassa.

1. Poimi kirjaimet

Kirjoita viivalle kunkin sanan ensimmäinen ja viimeinen kirjain.

käännyttyä **kä**_____

loppukesän _____

mustikoita _____

pääasiassa _____

riittäisi _____

kiipeilevää _____

kiikutti _____

ostamaan _____

aloittaisi _____

viikon _____

tallissa _____

työmurheet _____

pihakeinussa _____

Poimi kirjaimet – Oikeat vastaukset

Kirjoita viivalle kunkin sanan ensimmäinen ja viimeinen kirjain.

käännyttyä **kä**_____

loppukesän **ln**_____

mustikoita **ma**_____

pääasiassa **pa**_____

riittäisi **ri**_____

kiipeilevää **kä**_____

kiikutti **ki**_____

ostamaan **on**_____

aloittaisi **ai**_____

viikon **vn**_____

tallissa **ta**_____

työmurheet **tt**_____

pihakeinussa **pa**_____

2. N-kirjaimen loppuvat sanat

Alleviivaa tekstistä sanat, jotka loppuvat n-kirjaimen. Kirjoita alleviivaamasi sanat viivoille.

Kesän käännyttyä loppuaan kohti luonto alkoi menettää vehreyttään. Viljapellot heilimöivät, ja ilmassa tuntui jo loppukesän pistävä tuoksu. Omenapuiden oksat taipuivat punaposkisten hedelmien painosta, ja läheisen metsän marjamättäät olivat sinisenään mustikoista. Lämpimän kesän päätteeksi luonto tuntui tarjoavan ihania antimiaan. Näitä kesän muistoja Elisakin säilöi lasten kanssa pakastimeen talven varalle.

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

N-kirjaimen loppuvat sanat – Oikeat vastaukset

Alleviivaa tekstistä sanat, jotka loppuvat n-kirjaimen. Kirjoita alleviivaamasi sanat viivoille.

Kesän käännyttyä **loppuaan** kohti luonto alkoi menettää **vehreyttään**. Viljapellot heilimöivät, ja ilmassa tuntui jo **loppukesän** pistävä tuoksu. **Omenapuiden** oksat taipuivat **punaposkisten hedelmien** painosta, ja **läheisen metsän** marjamättäät olivat **sinisenään** mustikoista. **Lämpimän kesän** päätteeksi luonto tuntui **tarjoavan** ihania **antimiaan**. Näitä **kesän** muistoja **Elisakin** säilöi **lasten** kanssa **pakastimeen talven** varalle.

<u>kesän</u>	<u>loppuaan</u>
<u>vehreyttään</u>	<u>loppukesän</u>
<u>omenapuiden</u>	<u>punaposkisten</u>
<u>hedelmien</u>	<u>läheisen</u>
<u>metsän</u>	<u>sinisenään</u>
<u>lämpimän</u>	<u>kesän</u>
<u>tarjoavan</u>	<u>antimiaan</u>
<u>kesän</u>	<u>Elisakin</u>
<u>lasten</u>	<u>pakastimeen</u>
<u>talven</u>	

3. Poimi sanan kolmas kirjain

Poimi kunkin sanan kolmas kirjain ja kirjoita se pienelle viivalle. Poimimistasi kirjaimista muodostuu uusi sana. Kirjoita se sille varatulle viivalle. Etsi ja alleviivaa tekstistä riveille muodostuneet sanat. Kirjoita rakentamistasi sanoista muodostuva virke sille varatulle paikalle tehtävän loppuun.

Lasten tehtävänä oli poimia mustikoita, ja sangoittain niitä tuntui tulevankin. Myöhemmin syksyllä omenoiden kypsyttyä niistä keitettäisiin sosetta ja hilloa. Kurkut oli jo säilötty ja mansikat pakastettu. Herukoista keitettäisiin pääasiassa mehua ja puolukat pakastettaisiin. Tästä elonkorjuun sadosta oli varaa viedä Rainerin sukulaisillekin. Jaettu ilo on yhteinen ilo.

1.	mustikoista	s	
	käydä	y	
	sukulaisille	—	
	kuskaamista	—	
	täytyä	—	
	tallin	—	
	hulmuten	—	
	elämässä	—	_____
2.	syksyllä	—	
	miehelle	—	
	siinäpä	—	
	aitauksessa	—	
	omena	—	
	antimiaan	—	
	yhteinen	—	
	yläasteen	—	
	painosta	—	
	kuskaamista	—	
	niitä	—	
	poimia	—	
	sangoittain	—	_____

3. ilmaassa _____
miestään _____
pihakeinussa _____
kauppoihin _____
saapumassa _____
4. tehtävä _____
viedä _____
marjamättäät _____
kuulostelemaan _____
pakastettaisiin _____
luonto _____
oli _____
lisäksi _____
yhteinen _____
oravaa _____

Kirjoita tähän muodostunut virke:

Poimi sanan kolmas kirjain – Oikeat vastaukset

Poimi kunkin sanan kolmas kirjain ja kirjoita se pienelle viivalle. Poimimistasi kirjaimista muodostuu uusi sana. Kirjoita se sille varatulle viivalle. Etsi ja alleviivaa tekstistä riveille muodostuneet sanat. Kirjoita rakentamistasi sanoista muodostuva virke sille varatulle paikalle tehtävän loppuun.

Lasten tehtävänä oli poimia mustikoita, ja sangoittain niitä tuntui tulevankin. Myöhemmin **syksyllä** omenoiden kypsyttyä niistä **keitettäisiin** sosetta ja hilloa. Kurkut oli jo säilötty ja mansikat pakastettu. **Herukoista** keitettäisiin pääasiassa **mehua** ja puolukat pakastettaisiin. Tästä elonkorjuun sadosta oli varaa viedä Rainerin sukulaisillekin. Jaettu ilo on yhteinen ilo.

1.	mustikoista	s	
	käydä	y	
	sukulaisille	k	
	kuskaamista	s	
	täytyä	y	
	tallin	l	
	hulmuten	l	
	elämässä	ä	<u>syksyllä</u>
2.	syksyllä	k	
	miehelle	e	
	siinäpä	i	
	aitauksessa	t	
	omena	e	
	antimiaan	t	
	yhteinen	t	
	yläasteen	ä	
	painosta	i	
	kuskaamista	s	
	niitä	i	
	poimia	i	
	sangoittain	n	<u>keitettäisiin</u>

3.	ilmassa	m	
	miestään	e	
	pihakeinussa	h	
	kauppoihin	u	
	saapumassa	a	<u>mehua</u>
4.	tehtävä	h	
	viedä	e	
	marjamättäät	r	
	kuulostelemaan	u	
	pakastettaisiin	k	
	luonto	o	
	oli	i	
	lisäksi	s	
	yhteinen	t	
	oravaa	a	<u>herukoista</u>

Kirjoita tähän muodostunut virke:

Syksyllä keitettäisiin mehua herukoista.

4. Yhdistä tavut sanoiksi

Muodosta sanoja mallin mukaan. Ota kustakin sarakkeesta yksi tavu ja muodosta sanoja. Jokaisessa sanassa on kolme tavua. Kirjoita sanat viivoille.

A)

lop ras aan loppuaan

he pu tus _____

har ruk ka _____

B)

o ra tää _____

me tä va _____

men net vä _____

C)

kä löt le _____

mie py ty _____

säi hel jä _____

Yhdistä tavut sanoiksi – Oikeat vastaukset

Muodosta sanoja mallin mukaan. Ota kustakin sarakkeesta yksi tavu ja muodosta sanoja. Jokaisessa sanassa on kolme tavua. Kirjoita sanat viivoille.

A)

lop ras aan loppuaan

he pu tus herukka

har ruk ka harrastus

B)

o ra tää orava

me tä va menettää

men net vä mentävä

C)

kä löt le käpyjä

mie py ty miehelle

säi hel jä säilötty

5. Etsi kolmitavuiset sanat

Alleviivaa alla olevasta tekstistä kaikki sanat, joissa on kolme tavua. Poimi jokaisesta alleviivaamastasi sanasta kolmas kirjain ja kirjoita se alla olevalle riville. Poimi kirjaimet järjestyksessä, niin saat kirjainjonon, jossa on kaksi sanaa. Etsi sanat kirjainjonosta ja kirjoita ne viivalle.

Elokuun alkupäivinä oli mentävä kauppoihin ostamaan lapsille reppuja ja vaatteita koulun alkamista varten. Tanja aloittaisi yläasteen, Toni menisi viidennelle luokalle ja Jasmin esikouluun. Lisäksi lapset aloittaisivat harrastuksensa kesäloman jälkeen. Tonin jalkapalloharjoitukset alkaisivat parin viikon päästä. Tytöille Elisa varaisi piano- ja laulutunteja. Siinäpä sitä riittäisi kускаamista, kun koulut ja harrastukset alkaisivat. Rainerin työpäivät autoliikkeessä venyivät joskus myöhään, eikä Elisa hennonut pyytää miestänsä kuljettamaan lapsia harrastuksiin. Olihan tällä töiden lisäksi huolehdittavana tallissa olevat hevoset. Hevosten parissa työmurheet hävisivät. Se taisi olla pikemminkin rentoutumiskeino miehelle.

KIRJAIMET: o _____

SANAT: _____

Etsi kolmitavuiset sanat – Oikeat vastaukset

Alleviivaa alla olevasta tekstistä kaikki sanat, joissa on kolme tavua. Poimi jokaisesta alleviivaamastasi sanasta kolmas kirjain ja kirjoita se alla olevalle riville. Poimi kirjaimet järjestyksessä, niin saat kirjainjonon, jossa on kaksi sanaa. Etsi sanat kirjainjonosta ja kirjoita ne viivalle.

Elokuun alkupäivinä oli mentävä kauppoihin osttamaan lapsille reppuja ja vaatteita koulun alkamista varten. Tanja aloittaisi yläasteen, Toni menisi viidennelle luokalle ja Jasmin esikouluun. Lisäksi lapset aloittaisivat harrastuksensa kesäloman jälkeen. Tonin jalkapalloharjoitukset alkaisivat parin viikon päästä. Tytöille Elisa varaisi piano- ja laulutunteja. Siinäpä sitä riittäisi kускаamista, kun koulut ja harrastukset alkaisivat. Rainerin työpäivät autoliikkeessä venyivät joskus myöhään, eikä Elisa hennonut pyytää miestään kuljettamaan lapsia harrastuksiin. Olihan tällä töiden lisäksi huolehdittavana tallissa olevat hevokset. Hevosten parissa työmurheet hävisivät. Se taisi olla pikemminkin rentoutumiskeino miehelle.

KIRJAIMET: onutppanostriiöninpislevvröe_____

SANAT: on, panos_____

6. Laske tavut

Laske annettujen sanojen tavujen määrä ja kirjoita viivalle kunkin sanan toinen tavu.

SANA	TAVUT	2.TAVU
viljapellot	4___	ja___
elokuun	___	___
mustikoita	___	___
pihakeinu	___	___
kirmaamaan	___	___
jalkapalloharjoitukset	___	___
työmurheet	___	___
kiipeilevää	___	___
pakastettu	___	___
hulmuten	___	___
kuljettamaan	___	___

Laske tavut – Oikeat vastaukset

Laske annettujen sanojen tavujen määrä ja kirjoita viivalle kunkin sanan toinen tavu.

SANA	TAVUT	2.TAVU
viljapellot	4	ja
elokuun	3	lo
mustikoita	4	ti
pihakeinu	4	ha
kirmaamaan	3	maa
jalkapalloharjoitukset	8	ka
työmurheet	3	mur
kiipeilevää	4	pei
pakastettu	4	kas
hulmuten	3	mu
kuljettamaan	4	jet

7. Piilosanat

Kullekin riville on piilotettu kolme tekstistä poimittua sanaa. Etsi sanat ja kirjoita ne riveille.

sehdrvehreyttääntervefdyssahhtgerwesdretluontoarsfeydhoksatas

tsumfirtusmustikoitaaakausehdsäilöiesfdtfgyalastenrefkaatpesdio

nonoomenoidennannanooooelonkorjuunananaomenapuidennnno

sadfnweiorijdvsososettasossssoostamaansasdmjweifhjsyksyllää

jhsiurytihfeherukoistahdieyuforavaahdfiurhfkjfhulmutenerkkagfgf

Piilosanat – Oikeat vastaukset

Kullekin riville on piilotettu kolme tekstistä poimittua sanaa. Etsi sanat ja kirjoita ne riveille.

sehdr**vehreyttään**tervefdyssahtgerwesdret**luonto**arsfeydh**oksat**as
vehreyttään, luonto, oksat

tsumfrtus**mustikoita**aakausehd**säilöi**esfdtfgyal**lasten**refkaatpesdio
mustikoita, säilöi, lasten

nono**omenoiden**nannanoooo**elonkorjuun**anana**omenapuiden**nnno
omenoiden, elonkorjuun, omenapuiden

sadfnweiorijdvsos**sosetta**sossssssoo**ostamaan**sasdmjweifhjs**syksyllä**
sosetta, ostamaan, syksyllä

jhsiurytihfe**herukoista**hdieyuf**orava**ahdfiurhfkjfh**hulmuten**erkkagfgf
herukoista, orava, hulmuten

8. Erisnimet

Etsi ja alleviivaa tekstistä erisnimet mallin mukaan. Laske, montako erisnimeä löysit.

Lasten tehtävänä oli poimia mustikoita, ja sangoittain niitä tuntui tulevankin. Myöhemmin syksyllä omenoiden kypsyttyä niistä keitettäisiin sosetta ja hilloa. Kurkut oli jo säilötty ja mansikat pakastettu. Herukoista keitettäisiin pääasiassa mehua ja puolukat pakastettaisiin. Tästä elonkorjuun sadosta oli varaa viedä **Rainerin** sukulaisillekin. Jaettu ilo on yhteinen ilo.

Elokuun alkupäivinä oli mentävä kauppoihin ostamaan lapsille reppuja ja vaatteita koulun alkamista varten. Tanja aloittaisi yläasteen, Toni menisi viidennelle luokalle ja Jasmin esikouluun. Lisäksi lapset aloittaisivat harrastuksensa kesäloman jälkeen. Tonin jalkapalloharjoitukset alkaisivat parin viikon päästä. Tyttöille Elisa varaisi piano- ja laulutunteja. Siinäpä sitä riittäisi kускаamista, kun koulut ja harrastukset alkaisivat. Rainerin työpäivät autoliikkeessä venyivät joskus myöhään, eikä Elisa hennonut pyytää miestänsä kuljettamaan lapsia harrastuksiin. Olihan tällä töiden lisäksi huolehdittavana tallissa olevat hevoset. Hevosten parissa työmurheet hävisivät. Se taisi olla pikemminkin rentoutumiskeino miehelle.

Elisa istui pihakeinussa ja katseli puussa kiipeilevää oravaa. Se keräsi käpyjä läheisestä kuusesta ja kiikutti ne kiireesti piiloon tallin taakse omaan talvivarastoonsa. Orava hyppäsi hevosaitauksen aidalle ja lähti juoksemaan sitä pitkin. Aitauksessa ollut varsa säikähti oravaa ja lähti harja hulmuten kirmaamaan pitkin tarhaa. Viimein se pysähtyi kuulostelevaan ja rauhoittui. Pian se alkoi näykkiä kesän viimeisiä ruohoja aitauksen reunamilta suuhunsa. Tuleva syksy olisi sen elämässä jo toinen. Tuulenvire riepotti mukanaan muutaman keltaisen lehden aitaukseen. Syksy oli saapumassa.

TEKSTISSÄ ON _____ ERISNIMEÄ

Erisnimet – Oikeat vastaukset

Etsi ja alleviivaa tekstistä erisnimet mallin mukaan. Laske, montako erisnimeä löysit.

Lasten tehtävänä oli poimia mustikoita, ja sangoittain niitä tuntui tulevankin. Myöhemmin syksyllä omenoiden kypsyttyä niistä keitettäisiin sosetta ja hilloa. Kurkut oli jo säilötty ja mansikat pakastettu. Herukoista keitettäisiin pääasiassa mehua ja puolukat pakastettaisiin. Tästä elonkorjuun sadosta oli varaa viedä **Rainerin** sukulaisillekin. Jaettu ilo on yhteinen ilo.

Elokuun alkupäivinä oli mentävä kauppoihin ostamaan lapsille reppuja ja vaatteita koulun alkamista varten. **Tanja** aloittaisi yläasteen, **Toni** menisi viidennelle luokalle ja **Jasmin** esikouluun. Lisäksi lapset aloittaisivat harrastuksensa kesäloman jälkeen. **Tonin** jalkapalloharjoitukset alkaisivat parin viikon päästä. Tytöille Elisa varaisi piano- ja laulutunteja. Siinäpä sitä riittäisi kускаamista, kun koulut ja harrastukset alkaisivat. **Rainerin** työpäivät autoliikkeessä venyivät joskus myöhään, eikä **Elisa** hennonut pyytää miestänsä kuljettamaan lapsia harrastuksiin. Olihan tällä töiden lisäksi huolehdittavana tallissa olevat hevoset. Hevosten parissa työmurheet hävisivät. Se taisi olla pikemminkin rentoutumiskeino miehelle.

Elisa istui pihakeinussa ja katseli puussa kiipeilevää oravaa. Se keräsi käpyjä läheisestä kuusesta ja kiikutti ne kiireesti piiloon tallin taakse omaan talvivarastoonsa. Orava hyppäsi hevosaitauksen aidalle ja lähti juoksemaan sitä pitkin. Aitauksessa ollut varsa säikähti oravaa ja lähti harja hulmuten kirmaamaan pitkin tarhaa. Viimein se pysähtyi kuulostelevaan ja rauhoittui. Pian se alkoi näyppiä kesän viimeisiä ruohoja aitauksen reunamilta suuhunsa. Tuleva syksy olisi sen elämässä jo toinen. Tuulenvire riepotti mukanaan muutaman keltaisen lehden aitaukseen. Syksy oli saapumassa.

TEKSTISSÄ ON _____ **8** _____ ERISNIMEÄ

9. Etsi sanoja tekstistä

Osa laatikossa olevista sanoista löytyy alla olevasta tekstistä. Alleviivaa ne tekstistä. Laatikkoon jää sanoja, joita ei löydy tekstistä. Muodosta laatikkoon jääneistä sanoista virke viivalle.

riepotti	koulut	hyppäsi	syksy	ja
elokuussa	kiikutti	toinen	orava	varsa
ollut	alkavat	jo	se	suuhunsa

Elisa istui pihakeinussa ja katseli puussa kiipeilevää oravaa. Se keräsi käpyjä läheisestä kuusesta ja kiikutti ne kiireesti piiloon tallin taakse omaan talvivarastoonsa. Orava hyppäsi hevosaitauksen aidalle ja lähti juoksemaan sitä pitkin. Aitauksessa ollut varsa säikähti oravaa ja lähti harja hulmuten kirmaamaan pitkin tarhaa. Viimein se pysähtyi kuulostelevaan ja rauhoittui. Pian se alkoi näyppiä kesän viimeisiä ruohoja aitauksen reunamilta suuhunsa. Tuleva syksy olisi sen elämässä jo toinen. Tuulenvire riepotti mukanaan muutaman keltaisen lehden aitaukseen. Syksy oli saapumassa.

Muodosta yli jääneistä sanoista virke ja kirjoita se viivalle:

Etsi sanoja tekstistä – Oikeat vastaukset

Osa laatikossa olevista sanoista löytyy alla olevasta tekstistä. Alleviivaa ne tekstistä. Laatikkoon jää sanoja, joita ei löydy tekstistä. Muodosta laatikkoon jääneistä sanoista virke viivalle.

riepotti	koulut	hyppäsi	syksy	ja
elokuussa	kiikutti	toinen	orava	varsa
ollut	alkavat	jo	se	suuhunsa

Elisa istui pihakeinussa **ja** katseli puussa kiipeilevää oravaa. Se keräsi käpyjä läheisestä kuusesta **ja kiikutti** ne kiireesti piiloon tallin taakse omaan talvivarastoonsa. **Orava hyppäsi** hevosaitauksen aidalle **ja** lähti juoksemaan sitä pitkin. Aitauksessa **ollut varsa** säikähti oravaa **ja** lähti harja hulmuten kirmaamaan pitkin tarhaa. Viimein se pysähtyi kuulostelemaan **ja** rauhoittui. Pian **se** alkoi näykkiä kesän viimeisiä ruohoja aitauksen reunamilta **suuhunsa**. Tuleva **syksy** olisi sen elämässä **jo toinen**. Tuulenvire **riepotti** mukanaan muutaman keltaisen lehden aitaukseen. **Syksy** oli saapumassa.

Muodosta yli jääneistä sanoista virke ja kirjoita se viivalle:

Koulut alkavat elokuussa. / Elokuussa alkavat koulut./

Elokuussa koulut alkavat.

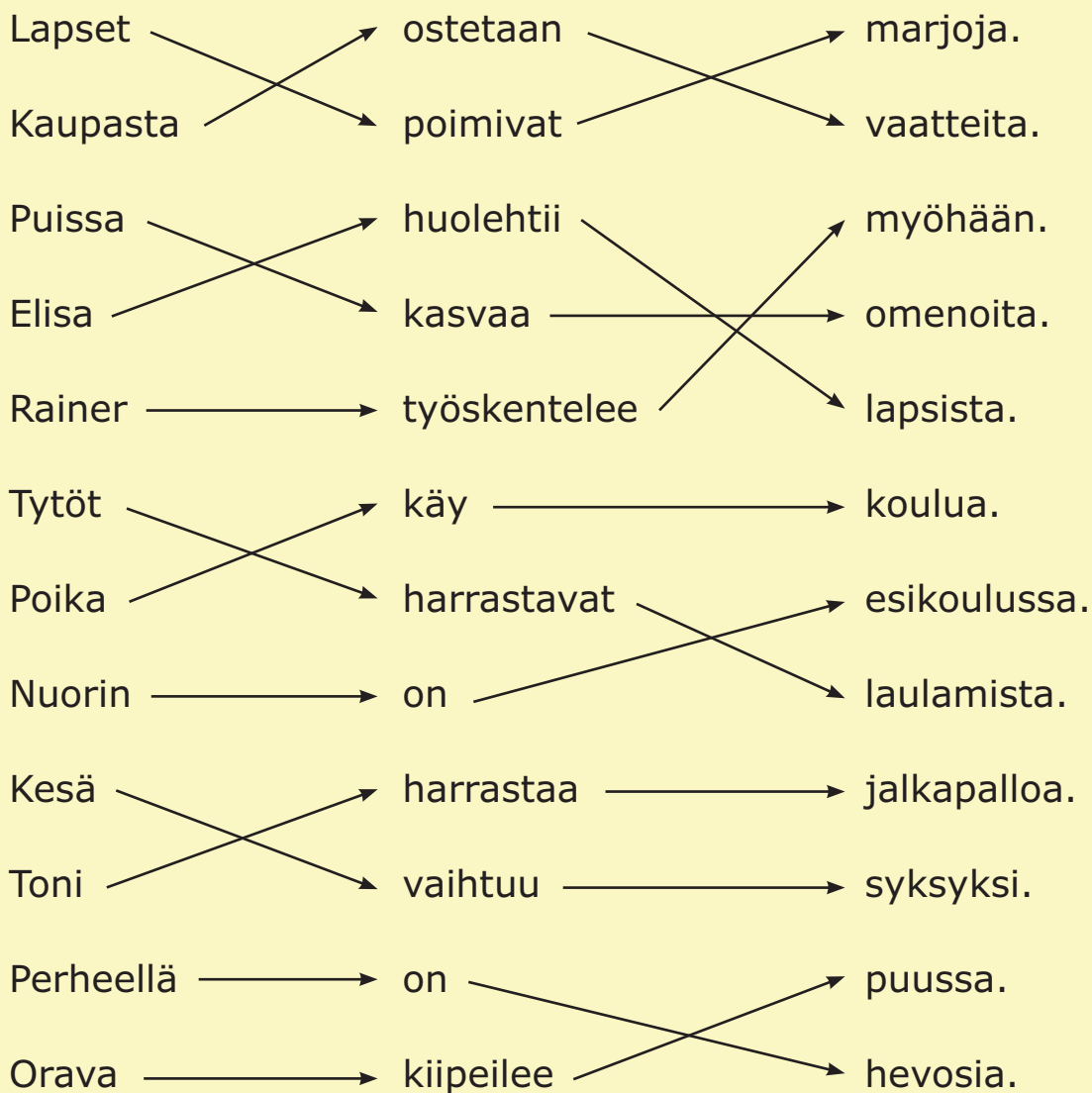
10. Muodosta virkkeitä

Muodosta kolmen sanan virkkeitä mallin mukaisesti.

Lapset	ostetaan	marjoja.
Kaupasta	poimivat	vaatteita.
Puissa	huolehtii	myöhään.
Elisa	kasvaa	omenoita.
Rainer	työskentelee	lapsista.
Tytöt	käy	koulua.
Poika	harrastavat	esikoulussa.
Nuorin	on	laulamista.
Kesä	harrastaa	jalkapalloa.
Toni	vaihtuu	syksyksi.
Perheellä	on	puussa.
Orava	kiipeilee	hevosia.

Muodosta virkkeitä – Oikeat vastaukset

Muodosta kolmen sanan virkkeitä mallin mukaisesti.

11. Täydennä virkkeet

Virkkeiden alkuosat on annettu valmiina, mutta loppuosat ovat väärässä järjestyksessä. Yhdistä virkkeen alku- ja loppuosat järkeviksi kokonaisuuksiksi. Valitse kuhunkin virkkeeseen so- piva loppuosa laatikosta.

oli varaa viedä Rainerin sukulaisillekin.
mehua ja puolukat pakastettaisiin.
punaposkisten hedelmien painosta
luonto alkoi menettää vehreyttään.
kesäloman jälkeen.
alkaisivat parin viikon päästä.
olivat sinisenään mustikoista.
tuntui jo loppukesän pistävä tuoksu.

Kesän käännettyä loppuaan kohti _____

Viljapellot heilimöivät ja ilmassa _____

Omenapuiden oksat taipuivat _____

Läheisen metsän marjamättäät _____

Herukoista keitetäisiin pääasiassa _____

Tästä elonkorjuun sadosta _____

Lapset aloittaisivat harrastuksensa _____

Tonin jalkapalloharjoitukset _____

Täydennä virkkeet – Oikeat vastaukset

Virkkeiden alkuosat on annettu valmiina, mutta loppuosat ovat väärässä järjestyksessä. Yhdistä virkkeen alku- ja loppuosat järkeviksi kokonaisuuksiksi. Valitse kuhunkin virkkeeseen so- piva loppuosa laatikosta.

oli varaa viedä Rainerin sukulaisillekin.
mehua ja puolukat pakastettaisiin.
punaposkisten hedelmien painosta
luonto alkoi menettää vehreyttään.
kesäloman jälkeen.
alkaisivat parin viikon päästä.
olivat sinisenään mustikoista.
tuntui jo loppukesän pistävä tuoksu.

Kesän käännyttyä loppuaan kohti **luonto alkoi menettää vehreyttään.**

Viljapellot heilimöivät, ja ilmassa **tuntui jo loppukesän pistävä tuoksu.**

Omenapuiden oksat taipuivat **punaposkisten hedelmien painosta.**

Läheisen metsän marjamättäät **olivat sinisenään mustikoista.**

Herukoista keitetäisiin pääasiassa **mehua ja puolukat pakastettaisiin.**

Tästä elonkorjuun sadosta **oli varaa viedä Rainerin sukulaisillekin.**

Lapset aloittaisivat harrastuksensa **kesäloman jälkeen.**

Tonin jalkapalloharjoitukset **alkaisivat parin viikon päästä.**

12. Ylimääräinen sana

Jokaisessa virkkeessä on yksi ylimääräinen sana. Alleviivaa sana, joka ei kuulu virkkeeseen.

Kesän käännyttyä loppuaan kohti luonto alkoi paikassa menettää vehreyttään.

Viljapellot heilimöivät, ja ilmassa tuntui jo loppukesän syksy pistävä tuoksu.

Omenapuiden puistoon oksat taipuivat punaposkisten hedelmien painosta.

Lämpimän kesän päätteeksi luonto linnuilla tuntui tarjoavan ihania antimiaan.

Näitä kesän mielessäkö muistoja Elisakin säilöi lasten kanssa pakastimeen talven varalle.

Lasten tehtävänä oli poimia mustikoita ämpärit, ja sangoittain niitä tuntui tulevankin.

Kurkut oli kellari jo säilötty ja mansikat pakastettu.

Herukoista punainen keitettäisiin pääasiassa mehua ja puolukat pakastettaisiin.

Toni menisi viidennelle luokalle ja Jasmin päiväkotiesikouluun.

Lisäksi lapset silloinkaan aloittaisivat harrastuksensa kesäloman jälkeen.

Tonin jalkapalloharjoitukset alkaisivat parin viikon päästä missä.

Tytöille Elisa varaisi kaunis piano- ja laulutunteja.

Hevosten parissa työmurheet hävisivät onnellinen.

Se taisi olla nopeastiko pikemminkin rentoutumiskeino miehelle.

Elisa istui pihakeinussa ja katseli puussa iloinen kiipeilevää oravaa.

Orava hyppäsi poni hevosaitauksen aidalle ja lähti juoksemaan sitä pitkin.

Aitauksessa ollut aidalla varsa säikähti oravaa.

Viimein se pysähtyi kummallinen kuulostelevaan ja rauhoittui.

Tuleva syksy elää olisi sen elämässä jo toinen.

Tuulenvire riepotti raju mukanaan muutaman keltaisen lehden aitaukseen.

Ylimääräinen sana – Oikeat vastaukset

Jokaisessa virkkeessä on yksi ylimääräinen sana. Alleviivaa sana, joka ei kuulu virkkeeseen.

Kesän kääntynyt loppuaan kohti luonto alkoi **paikassa** menettää vehreyttään.

Viljapellot heilimöivät, ja ilmassa tuntui jo loppukesän **syksy** pistävä tuoksu.

Omenapuiden **puistoon** oksat taipuivat punaposkisten hedelmien painosta.

Lämpimän kesän päätteeksi luonto **linnuilla** tuntui tarjoavan ihania antimiaan.

Näitä kesän **mielessäkö** muistoja Elisakin säilöi lasten kanssa pakastimeen talven varalle.

Lasten tehtävänä oli poimia mustikoita **ämpärit**, ja sangoittain niitä tuntui tulevankin.

Kurkut oli **kellari** jo säilötty ja mansikat pakastettu.

Herukoista **punainen** keitettäisiin pääasiassa mehua ja puolukat pakastettaisiin.

Toni menisi viidennelle luokalle ja Jasmin **päiväkoti** esikouluun.

Lisäksi lapset **silloinkaan** aloittaisivat harrastuksensa kesäloman jälkeen.

Tonin jalkapalloharjoitukset alkaisivat parin viikon päästä **missä**.

Tytöille Elisa varaisi **kaunis** piano- ja laulutunteja.

Hevosten parissa työmurheet hävisivät **onnellinen**.

Se taisi olla **nopeastiko** pikemminkin rentoutumiskeino miehelle.

Elisa istui pihakeinussa ja katseli puussa **iloinen** kiipeilevää oravaa.

Orava hyppäsi **poni** hevosaitauksen aidalle ja lähti juoksemaan sitä pitkin.

Aitauksessa ollut **aidalla** varsa säikähti oravaa.

Viimein se pysähtyi **kummallinen** kuulostelevaan ja rauhoittui.

Tuleva syksy **elää** olisi sen elämässä jo toinen.

Tuulenvire riepotti **raju** mukanaan muutaman keltaisen lehden aitaukseen.

13. Valitse oikea merkitys

Mitä tarinassa olevat sanat ja sanonnat tarkoittavat? Valitse oikea selitys.

Kesä kääntyi loppuaan kohti.

- a) Oli kesäkuun viimeinen päivä.
- b) Kesä oli loppumassa ja syksy alkamassa.
- c) Kalenterista käännettiin kesäkuun viimeinen sivu.

Luonto alkoi menettää vehreyttään.

- a) Lehdet alkoivat pudota puista ja kukat kuihtuivat.
- b) Metsästä haettiin pois erilaisia kasveja.
- c) Metsän kosteustasapaino heikkeni.

Viljapellot heilimöivät.

- a) Vilja kukki eli hedelmöi.
- b) Pelloilla oli paljon vettä.
- c) Vilja huojui tuulella pelloilla.

Marjamättäät olivat sinisenään mustikoista.

- a) Metsään oli kaatunut sinistä maalia.
- b) Metsässä kasvoi paljon sinisiä mustikoita.
- c) Mustikat kasvoivat sinisellä sammaleella.

Luonto tarjosi ihania antimiaan.

- a) Metsästä sai ostaa erilaisia tuotteita.
- b) Puiden oksat ojentuivat ihanasti taivasta kohden.
- c) Marjat, hedelmät ja vilja kypsyivät korjattaviksi.

Mustikoita kerättiin sangoittain.

- a) Mustikoita saatiin monta ämpärillistä.
- b) Mustikoita oli keräämässä monta ihmistä.
- c) Mustikoita kerättiin erityisellä koneella.

Valitse oikea merkitys – Oikeat vastaukset

Mitä tarinassa olevat sanat ja sanonnat tarkoittavat? Valitse oikea selitys.

Kesä kääntyi loppuaan kohti.

- a) Oli kesäkuun viimeinen päivä.
- b) Kesä oli loppumassa ja syksy alkamassa.**
- c) Kalenterista käännettiin kesäkuun viimeinen sivu.

Luonto alkoi menettää vehreyttään.

- a) Lehdet alkoivat pudota puista ja kukat kuihtuivat.**
- b) Metsästä haettiin pois erilaisia kasveja.
- c) Metsän kosteustasapaino heikkeni.

Viljapellot heilimöivät.

- a) Vilja kukki eli hedelmäi.**
- b) Pelloilla oli paljon vettä.
- c) Vilja huojui tuulessa pelloilla.

Marjamättäät olivat sinisenään mustikoista.

- a) Metsään oli kaatunut sinistä maalia.
- b) Metsässä kasvoi paljon sinisiä mustikoita.**
- c) Mustikat kasvoivat sinisellä sammaleella.

Luonto tarjosi ihania antimiaan.

- a) Metsästä sai ostaa erilaisia tuotteita.
- b) Puiden oksat ojentuivat ihanasti taivasta kohden.
- c) Marjat, hedelmät ja vilja kypsyivät korjattaviksi.**

Mustikoita kerättiin sangoittain.

- a) Mustikoita saatiin monta ämpärillistä.**
- b) Mustikoita oli keräämässä monta ihmistä.
- c) Mustikoita kerättiin erityisellä koneella.

14. Yhdistä oikein

Yhdistä erisnimi oikeaan virkkeeseen tekstin mukaisesti.

Elokuun alkupäivinä oli mentävä kauppoihin ostamaan lapsille reppuja ja vaatteita koulun alkamista varten. Tanja aloittaisi yläasteen, Toni menisi viidennelle luokalle ja Jasmin esikouluun. Lisäksi lapset aloittaisivat harrastuksensa kesäloman jälkeen. Tonin jalkapalloharjoitukset alkaisivat parin viikon päästä. Tytöille Elisa varaisi piano- ja laulutunteja. Siinäpä sitä riittäisi kускаamista, kun koulut ja harrastukset alkaisivat. Rainerin työpäivät autoliikkeessä venyivät joskus myöhään, eikä Elisa hennonut pyytää miestänsä kuljettamaan lapsia harrastuksiin. Olihan tällä töiden lisäksi huolehdittavana tallissa olevat hevoset. Hevosten parissa työmurheet hävisivät. Se taisi olla pikemminkin rentoutumiskeino miehelle.

Toni Kuljettaa lapset harrastuksiin.

Elisa Hoitaa iltaisin hevosia.

Tanja Harrastaa jalkapalloa.

Jasmin Aloittaa seitsemännen luokan.

Rainer Ei käy vielä koulua.

Yhdistä oikein – Oikeat vastaukset

Yhdistä erisnimi oikeaan virkkeeseen tekstin mukaisesti.

Elokuun alkupäivinä oli mentävä kaappoihin ostamaan lapsille reppuja ja vaatteita koulun alkamista varten. Tanja aloittaisi yläasteen, Toni menisi viidennelle luokalle ja Jasmin esikouluun. Lisäksi lapset aloittaisivat harrastuksensa kesäloman jälkeen. Tonin jalkapalloharjoitukset alkaisivat parin viikon päästä. Tytöille Elisa varaisi piano- ja laulutunteja. Siinäpä sitä riittäisi kускаamista, kun koulut ja harrastukset alkaisivat. Rainerin työpäivät autoliikkeessä venyivät joskus myöhään, eikä Elisa hennonut pyytää miestänsä kuljettamaan lapsia harrastuksiin. Olihan tällä töiden lisäksi huolehdittavana tallissa olevat hevoset. Hevosten parissa työmurheet hävisivät. Se taisi olla pikemminkin rentoutumiskeino miehelle.

Toni	Kuljettaa lapset harrastuksiin.
Elisa	Hoitaa iltaisin hevosia.
Tanja	Harrastaa jalkapalloa.
Jasmin	Aloittaa seitsemännenn luokan.
Rainer	Ei käy vielä koulua.

15. Luetun ymmärtäminen

Vastaa tekstistä esitettyihin kysymyksiin valitsemalla oikea vastausvaihtoehto. Vain yksi neljästä vaihtoehdosta on oikein.

1. Mistä vuodenajasta tekstissä puhutaan?

- a) syksystä
- b) kevästä
- c) talvesta
- d) kesästä

2. Mitä Elisa ei säilö?

- a) mustikoita
- b) kurkkuja
- c) herukoita
- d) sipuleita

3. Mitä marjoja lapset poimivat?

- a) mansikoita
- b) vadelmia
- c) mustikoita
- d) puolukoita

4. Mitkä seuraavista pakastetaan?

- a) herukat
- b) puolukat
- c) omenat
- d) kurkut

5. Mitä aivan elokuun alussa pitäisi tehdä?

- a) viedä lapset ostoksille
- b) viedä lapset harrastuksiin
- c) viedä lapset kouluun
- d) viedä kengät suutarille

6. Mille luokalle Tanja menisi?

- a) ensimmäiselle
- b) neljännelle
- c) viidennelle
- d) seitsemännelle

7. Montako lasta perheessä on?

- a) kaksi
- b) kolme
- c) neljä
- d) viisi

8. Kuka harrastaa pianonsoittoa?

- a) Tanja
- b) Rainer
- c) Toni
- d) Elisa

9. Missä Rainer työskentelee?

- a) hevosallilla
- b) autoliikkeessä
- c) tehtaassa
- d) kaupassa

10. Kuka Rainer on?

- a) Elisan isä
- b) Elisan mies
- c) Elisan veli
- d) Elisan ystävä

Luetun ymmärtäminen – Oikeat vastaukset

Vastaa tekstistä esitettyihin kysymyksiin valitsemalla oikea vastausvaihtoehto. Vain yksi neljästä vaihtoehdosta on oikein.

1. Mistä vuodenajasta tekstissä puhutaan?

- a) syksystä**
- b) kevästä
- c) talvesta
- d) kesästä

2. Mitä Elisa ei säilö?

- a) mustikoita
- b) kurkkuja
- c) herukoita
- d) sipuleita**

3. Mitä marjoja lapset poimivat?

- a) mansikoita
- b) vadelmia
- c) mustikoita**
- d) puolukoita

4. Mitkä seuraavista pakastetaan?

- a) herukat
- b) puolukat**
- c) omenat
- d) kurkut

5. Mitä aivan elokuun alussa pitäisi tehdä?

- a) viedä lapset ostoksille**
- b) viedä lapset harrastuksiin
- c) viedä lapset kouluun
- d) viedä kengät suutarille

6. Mille luokalle Tanja menisi?

a) ensimmäiselle

b) neljännelle

c) viidennelle

d) seitsemännelle

7. Montako lasta perheessä on?

a) kaksi

b) kolme

c) neljä

d) viisi

8. Kuka harrastaa pianonsoittoa?

a) Tanja

b) Rainer

c) Toni

d) Elisa

9. Missä Rainer työskentelee?

a) hevosstallilla

b) autoliikkeessä

c) tehtaassa

d) kaupassa

10. Kuka Rainer on?

a) Elisan isä

b) Elisan mies

c) Elisan veli

d) Elisan ystävä

II Koulut alkavat

Viimein koitti se aamu, jolloin kesäloma oli auttamattomasti ohi ja koulut alkoivat. Tanja oli sopinut menevänsä kouluun yhdessä erään romanitytön kanssa. Tyttö kävi samaa koulua, jonka Tanja nyt aloittaisi. Vähän jännitti, mutta kuulemma siellä oli suurin osa nuorista ihan kivoja. Elisa jätti tytön kyydistään koulun luona. Siellä näytti Mirikli jo odottavan Tanjaa. Tytöt heilauttivat kättään Elisalle ja menivät koulun portista sisään.

Toni ajoi pyörällään läheiseen kouluun itse, joten Elisan ei tarvinnut kyyditä poikaa autolla. Onneksi Tonin koulussakin oli romanilapsia, joten poika ei joutunut aloittamaan kouluaan ihan yksin. Jasminin kanssa oli käyty jo alkukesästä tutustumassa läheisessä päiväkodissa toimivaan esikouluun. Siellä ei ollut muiden romanien lapsia, mutta tomera tyttö ilmoitti kyllä löytävänsä kavereita itselleen. Kuitenkin tytön ilme meni vakavaksi, kun Elisa teki poislähtöä. Opettaja tarttui Jasminia kädestä, ja yhdessä he lähtivät etsimään sopivaa istumapaikkaa tytölle. Pian aloitettaisiin aamuhetki, jolloin tutustuttaisiin toisiin lapsiin ja kerrottaisiin päivän tapahtumista. Neljän tunnin päästä Elisa hakisi hänet jo kotiin.

Kotona Elisaa oli vastassa täysi hiljaisuus. Talo oli tyhjä, eivätkä lasten äänet kaikuneet korviin. Tuntui oudolta, kun kukaan ei ollut puhumassa ja kyselemässä koko ajan jotain. Elisa joi kupin kahvia ja aloitti sitten aamutyöt: huoneiden järjestämisen, imuroinnin, kevyen pölyjen ja lattioiden pyyhkimisen ja astioiden pesemisen koneella. Seuraavaksi olikin vuorossa pyykkien pesu. Niitä olikin jo kertynyt. Monta koneellista sai pestä, sillä romanitapojen mukaisesti ei lasten ja vanhempien vaatteita pestä yhtä aikaa. Lisäksi keittiön tekstiilit pestiin ihan muualla, yleensä keittiössä sitä tarkoitusta varten varatussa vadissa tai altaassa. Kuivuneita vaatteita silittäessään Elisa mietti, ymmärsivätköhän sellaiset ihmiset, jotka sanoivat romaneja laiskoiksi, kuinka paljon naiset tekevät kotitöitä päivän aikana. Usein touhua riitti aamusta iltaan, ja seuraavana päivänä aloitettiin taas alusta.

Kello riensi eteenpäin ja oli lähdettävä hakemaan Jasminia esikoulusta. Yhdessä laitettaisiin ruoka valmiiksi, jotta Tanjaa ja Tonia odottaisi lämmin ruoka heidän tultuaan koulusta. Ensimmäisestä koulupäivästä riittäisi jokaisella varmasti kerrottavaa – ja paljon.

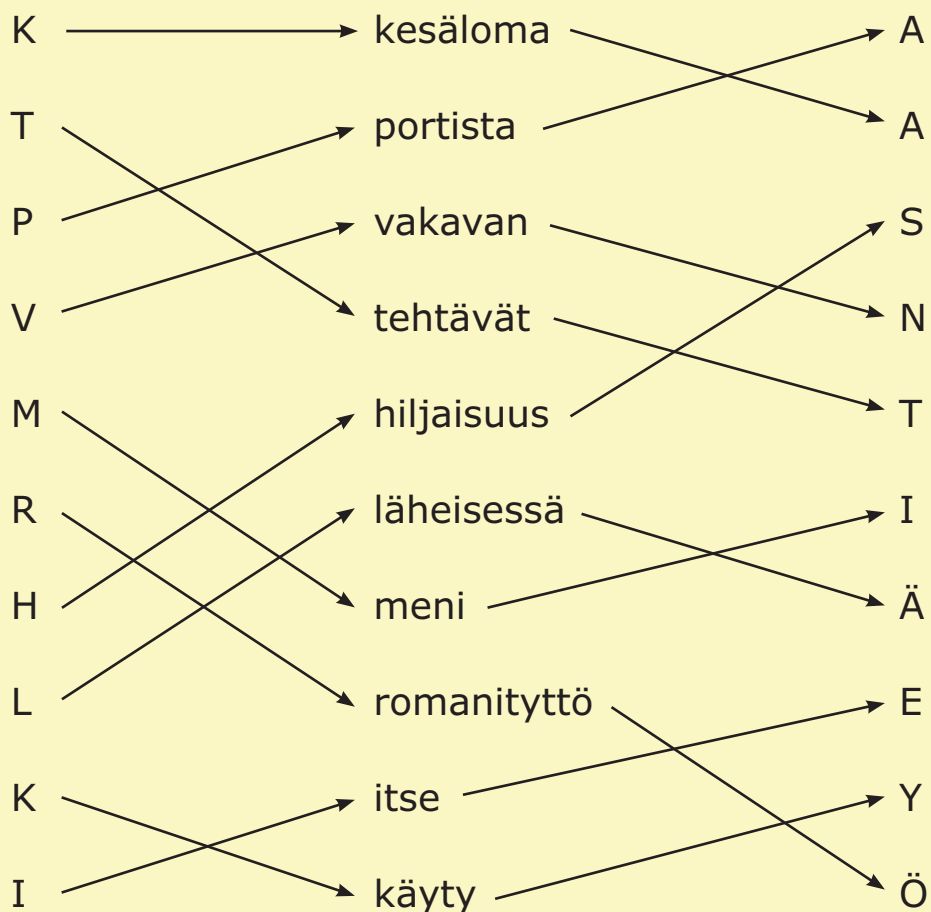
1. Yhdistä kirjaimet sanoihin

Etsi sanan ensimmäinen ja viimeinen kirjain. Yhdistä kirjaimet sanaan mallin mukaisesti.

K	→	kesäloma	→	A
T		portista	→	A
P		vakavan		S
V		tehtävät		N
M		hiljaisuus		T
R		läheisessä		I
H		meni		Ä
L		romanityttö		E
K		itse		Y
I		käyty		Ö

Yhdistä kirjaimet sanoihin – Oikeat vastaukset

Etsi sanan ensimmäinen ja viimeinen kirjain. Yhdistä kirjaimet sanaan mallin mukaisesti.

2. Etsi kaksoiskonsonantteja

Etsi alla olevasta tekstistä sanat, joissa on kaksi t-, l- tai s-kirjainta peräkkäin. Alleviivaa sanat ja kirjoita ne tavuittain viivoille.

Viimein koitti se aamu, jolloin kesäloma oli auttamattomasti ohi ja koulut alkoivat. Tanja oli sopinut menevänsä kouluun yhdessä erään romanitytön kanssa, joka kävi samaa koulua, jonka Tanja nyt aloittaisi. Vähän jännitti, mutta kuulemma siellä oli suurin osa nuorista ihan kivoja. Elisa jätti tytön kyydistään koulun luona. Siellä näytti Mirikli jo odottavan Tanjaa. Tytöt heilauttivat kättään Elisalle ja menivät koulun portista sisään.

t-t

l-l

s-s

Etsi kaksoiskonsonantteja – Oikeat vastaukset

Etsi alla olevasta tekstistä sanat, joissa on kaksi t-, l- tai s-kirjainta peräkkäin. Alleviivaa sanat ja kirjoita ne tavuittain viivoille.

Viimein **koitti** se aamu, **jolloin** kesäloma oli **auttamattomasti** ohi ja koulut alkoivat. Tanja oli sopinut menevänsä kouluun **yhdessä** erään romanitytön **kanssa**, joka kävi samaa koulua, jonka Tanja nyt **aloittaisi**. Vähän **jännitti**, **mutta** kuulemma **siellä** oli suurin osa nuorista ihan kivoja. Elisa **jätti** tytön kyydistään koulun luona. **Siellä näytti** Mirikli jo **odottavan** Tanjaa. Tytöt **heilauttavat kättään Elisalle** ja menivät koulun portista sisään.

t-t

koit-ti _____

aut-ta-mat-to-mas-ti _____

a-loit-tai-si _____

jän-nit-ti _____

mut-ta _____

jät-ti _____

näyt-ti _____

o-dot-ta-van _____

hei-la-ut-ti-vat _____

kät-tään _____

l-l

jol-loin _____

siel-lä _____

siel-lä _____

E-li-sal-le _____

s-s

yh-des-sä _____

kans-sa _____

3. Etsi pitkiä vokaaleja

Etsi alla olevasta tekstistä sanat, joissa on kaksi a-, ä- tai e-kirjainta peräkkäin. Alleviivaa sanat ja kirjoita ne tavuittain viivoille.

Toni ajoi pyörällään läheiseen kouluun itse, joten Elisan ei tarvinnut kyyditä poikaa autolla. Onneksi Tonin koulussakin oli romanilapsia, joten poika ei joutunut aloittamaan kouluaan ihan yksin. Jasminin kanssa oli käyty jo alkukesästä tutustumassa läheisessä päiväkodissa toimivaan esikouluun. Siellä ei ollut muiden romanien lapsia, mutta tomera tyttö ilmoitti kyllä löytävänsä kavereita itselleen. Kuitenkin tytön ilme meni vakavaksi, kun Elisa teki poislähtöä. Opettaja tarttui Jasminia kädestä ja yhdessä he lähtivät etsimään sopivaa istumapaikkaa tytölle. Pian aloitettaisiin aamuhetki, jolloin tutustuttaisiin toisiin lapsiin ja kerrottaisiin päivän tapahtumista. Neljän tunnin päästä Elisa hakisi hänet jo kotiin.

aa

ää

ee

Etsi pitkiä vokaaleja – Oikeat vastaukset

Etsi alla olevasta tekstistä sanat, joissa on kaksi a-, ä- tai e-kirjainta peräkkäin. Alleviivaa sanat ja kirjoita ne tavuittain viivoille.

Toni ajoi **pyörällään läheiseen** kouluun itse, joten Elisan ei tarvinnut kyyditä **poikaa** autolla. Onneksi Tonin koulussakin oli romanilapsia, joten poika ei joutunut **aloittamaan kouluun** ihan yksin. Jasminin kanssa oli käyty jo alkukesästä tutustumassa läheisessä päiväkodissa **toimivaan** esikouluun. Siellä ei ollut muiden romanien lapsia, mutta tomera tyttö ilmoitti kyllä löytävänsä kavereita **itselleen**. Kuitenkin tytön ilme meni vakavaksi, kun Elisa teki poislähtöä. Opettaja tarttui Jasminia kädestä ja yhdessä he lähtivät **etsimään sopivaa istumapaikkaa** tytölle. Pian aloitettaisiin **aamuhetki**, jolloin tutustuttaisiin toisiin lapsiin ja kerrottaisiin päivän tapahtumista. Neljän tunnin **päästä** Elisa hakisi hänet jo kotiin.

aa

ää

ee

poi-kaa _____

pyö-räl-lään _____

lä-hei-seen _____

a-loit-ta-maan _____

et-si-mään _____

it-sel-leen _____

kou-lu-aan _____

pääs-tä _____

toi-mi-vaan _____

so-pi-vaa _____

is-tu-ma-paik-kaa _____

aa-mu-het-ki _____

4. Täydennä puuttuva tavu

Tehtävässä on annettu sanoja, joista puuttuu yksi tavu. Täydennä sanat sopivalla tavulla. Kirjoita sanat viivoille. Etsi sanat alla olevasta tekstistä ja alleviivaa ne.

Kotona Elisaa oli vastassa täysi hiljaisuus. Talo oli tyhjä, eivätkä lasten äänet kaikuneet korviin. Tuntui oudolta, kun kukaan ei ollut puhumassa ja kyselemässä koko ajan jotain. Elisa joi kupin kahvia ja aloitti sitten aamutyöt: huoneiden järjestämisen, imuroinnin, kevyen pölyjen ja lattioiden pyyhkimisen ja astioiden pesemisen **koneella**. Seuraavaksi olikin vuorossa pyykkien pesu.

ko-la ko-neel-la

vi-a _____

pö-ly _____

nei-den _____

hil-suus _____

kai-neet _____

pu-hu-sa _____

ei-kä _____

ou-ta _____

ros-sa _____

Täydennä puuttuva tavu – Oikeat vastaukset

Tehtävässä on annettu sanoja, joista puuttuu yksi tavu. Täydennä sanat sopivalla tavulla. Kirjoita sanat viivoille. Etsi sanat alla olevasta tekstistä ja alleviivaa ne.

Kotona Elisaa oli vastassa täysi **hiljaisuus**. Talo oli tyhjä, **eivätkä** lasten äänet **kaikuneet** korviin. Tuntui **oudolta**, kun kukaan ei ollut **puhumassa** ja kyselemässä koko ajan jotain. Elisa joi kupin **kahvia** ja aloitti sitten aamutyöt: **huoneiden** järjestämisen, imuroinnin, kevyen **pölyjen** ja lattioiden pyyhkimisen ja astioiden pesemisen **koneella**. Seuraavaksi olikin **vuorossa** pyykkien pesu.

ko-la ko-neel-la

vi-a kah-vi-a

pö-ly pö-ly-jen

nei-den huo-nei-den

hil-suus hil-jai-suus

kai-neet kai-ku-neet

pu-hu-sa pu-hu-mas-sa

ei-kä ei-vät-kä

ou-ta ou-dol-ta

ros-sa vuo-ros-sa

5. Järjestä tavut

Tehtävässä on annettu sanoja, joiden tavut ovat menneet sekaisin. Järjestä kunkin sanan tavut oikeaan järjestykseen. Sanat löytyvät alla olevasta tekstistä. Alleviivaa sanat.

Pyykkejä olikin jo **kertynyt**. Monta koneellista sai pestä, sillä romanitapojen mukaisesti ei lasten ja vanhempien vaatteita pestä yhtä aikaa. Lisäksi keittiön tekstiilit pestiin ihan muualla, yleensä keittiössä sitä tarkoitusta varten varatussa vadissa tai altaassa. Kuivuneita vaatteita silittäessään Elisa mietti, ymmärsivätköhän sellaiset ihmiset, jotka sanoivat romaneja laiskoiksi, kuinka paljon naiset tekevät kotitöitä päivän aikana. Usein touhua riitti aamusta iltaan, ja seuraavana päivänä aloitettiin taas alusta.

nyt-ker-ty _____

sa-taas-al _____

tei-vaat-ta _____

va-raa-seu-na _____

tä-ko-töi-ti _____

sä-keit-ös-ti _____

al-la-muu _____

ma-ja-ne-ro _____

a-hu-tou _____

kai-mu-ti-ses _____

Järjestä tavut – Oikeat vastaukset

Tehtävässä on annettu sanoja, joiden tavut ovat menneet sekaisin. Järjestä kunkin sanan tavut oikeaan järjestykseen. Sanat löytyvät alla olevasta tekstistä. Alleviivaa sanat.

Pyykkejä olikin jo **kertynyt**. Monta koneellista sai pestä, sillä romanitapojen **mukaisesti** ei lasten ja vanhempien **vaatteita** pestä yhtä aikaa. Lisäksi keittiön tekstiilit pestiin ihan **muualla**, yleensä **keittiössä** sitä tarkoitusta varten varatussa vadissa tai **altaassa**. Kuivuneita **vaatteita** silittäessään Elisa mietti, ymmärsivätköhän sellaiset ihmiset, jotka sanoivat **romaneja** laiskoiksi, kuinka paljon naiset tekevät **kotitöitä** päivän aikana. Usein **touhua** riitti aamusta iltaan ja **seuraavana** päivänä aloitettiin taas alusta.

nyt-ker-ty ker-ty-nyt _____

sa-taas-al al-taas-sa _____

tei-vaat-ta vaat-tei-ta _____

va-raa-seu-na seu-raa-va-na _____

tä-ko-töi-ti ko-ti-töi-tä _____

sä-keit-ös-ti keit-ti-ös-sä _____

al-la-muu muu-al-la _____

ma-ja-ne-ro ro-ma-ne-ja _____

a-hu-tou tou-hu-a _____

kai-mu-ti-ses mu-kai-ses-ti _____

6. Järjestä sanat

Laatikossa on sanoja, joissa on eri määrä tavuja. Kirjoita sanat tavuittain viivoille oikeaan sarakkeeseen. Muut-sarakkeeseen kirjoitetaan sanat, jotka eivät ole kaksitavuisia tai kolmitavuisia.

kouluun	vastassa	kahvia	aloitettiin	kyydistään
samaa	Elisa	ei	löytävänsä	ihan
tekstiilit	vastassa	ja	kuivuneita	koulussakin
osa	sitten	kun	kupin	puhumassa

kaksitavuiset

kolmitavuiset

muut

Järjestä sanat – Oikeat vastaukset

Laatikossa on sanoja, joissa on eri määrä tavuja. Kirjoita sanat tavuittain viivoille oikeaan sarakkeeseen. Muut-sarakkeeseen kirjoitetaan sanat, jotka eivät ole kaksitavuisia tai kolmitavuisia.

kouluun	vastassa	kahvia	aloitettiin	kyydistään
samaa	Elisa	ei	löytävänsä	ihan
tekstiilit	vastassa	ja	kuivuneita	koulussakin
osa	sitten	kun	kupin	puhumassa

kaksitavuiset

kou-luun

sa-maa

i-han

o-sa

sit-ten

ku-pin

kolmitavuiset

vas-tas-sa

kah-vi-a

kyy-dis-tään

E-li-sa

teks-tii-lit

vas-tas-sa

muut

a-loi-tet-tiin

ei

löy-tä-vän-sä

ja

kui-vu-nei-ta

kou-lus-sa-kin

kun

pu-hu-mas-sa

7. Valitse oikein kirjoitettu sana

Valitse kultakin riviltä oikein kirjoitettu sana.

viimein veimein viemein vimeein

jannitti jänitti jänniti jännitti

jio jui joi jai

ylensä ylensa yleensä yleensä

kaikuneet kiakuneet kaikunet kiakunet

kouluin kouluun kuoluun kouliun

tyyttö tytö tyttö tyttöö

luona louna luonna lounna

vakavaksi vaavaksi vakakasi vaikavaksi

kukkan kunkan kukaan kuskan

kupin kinpin kaspin kiipin

vateita vaateeita vaatteita vaatteita

huoneidn hounneiden huoneiden huoneiden

pölyjen pöillyjen pölyen pölyien

Valitse oikein kirjoitettu sana – Oikeat vastaukset

Valitse kultakin riviltä oikein kirjoitettu sana.

viimein	veimein	viemein	vimeein
jannitti	jänitti	jänniti	jännitti
jio	jui	joi	jai
ylensä	ylensa	yleensä	yleensä
kaikuneet	kiakuneet	kaikunet	kiakunet
kouluin	kouluun	kuoluun	kouliun
tyyttö	tytö	tyttö	tyttöö
luona	louna	luonna	lounna
vakavaksi	vaavaksi	vakakasi	vaikavaksi
kukkan	kunkan	kukaan	kuskan
kupin	kinpin	kaspin	kiipin
vateita	vaateeita	vaatteita	vaatteeita
huoneidn	houneiden	huooneiden	huoneiden
pölyjen	pöillyjen	pölyen	pölyien

8. Erotta sanat toisistaan

Jokaisella rivillä on neljä sanaa. Erotta sanat toisistaan pystyviivoin ja kirjoita ne riveille erikseen.

muttatomeratyttöilmoitti

jakerrottaisiinpäiväntapahtumista

kunkukaaneiollet

yleensäkeittiössäsitätkoitus

jokakävisamaakoulu

montakoneellistasaipestä

Erota sanat toisistaan – Oikeat vastaukset

Jokaisella rivillä on neljä sanaa. Erota sanat toisistaan pysty-
viivoin ja kirjoita ne riveille erikseen.

mutta | tomera | tyttö | ilmoitti

mutta tomera tyttö ilmoitti

ja | kerrottaisiin | päivän | tapahtumista

ja kerrottaisiin päivän tapahtumista

kun | kukaan | ei | ollut

kun kukaan ei ollut

yleensä | keittiössä | sitä | tarkoitusta

yleensä keittiössä sitä tarkoitusta

joka | kävi | samaa | koulua

joka kävi samaa koulua

monta | koneellista | sai | pestä

monta koneellista sai pestä

9. Yhdistä sanat

Yhdistä samaa tarkoittavat sanat viivalla toisiinsa mallin mukaan. Jokaista sanaa käytetään vain kerran.

heilauttaa

kyyditä

tomera

vakava

laiska

kotityö

touhu

rientää

kerrottavaa

totinen

päättäväinen

saamaton

kotiaskare

kiiruhtaa

huiskauttaa

tarinoitavaa

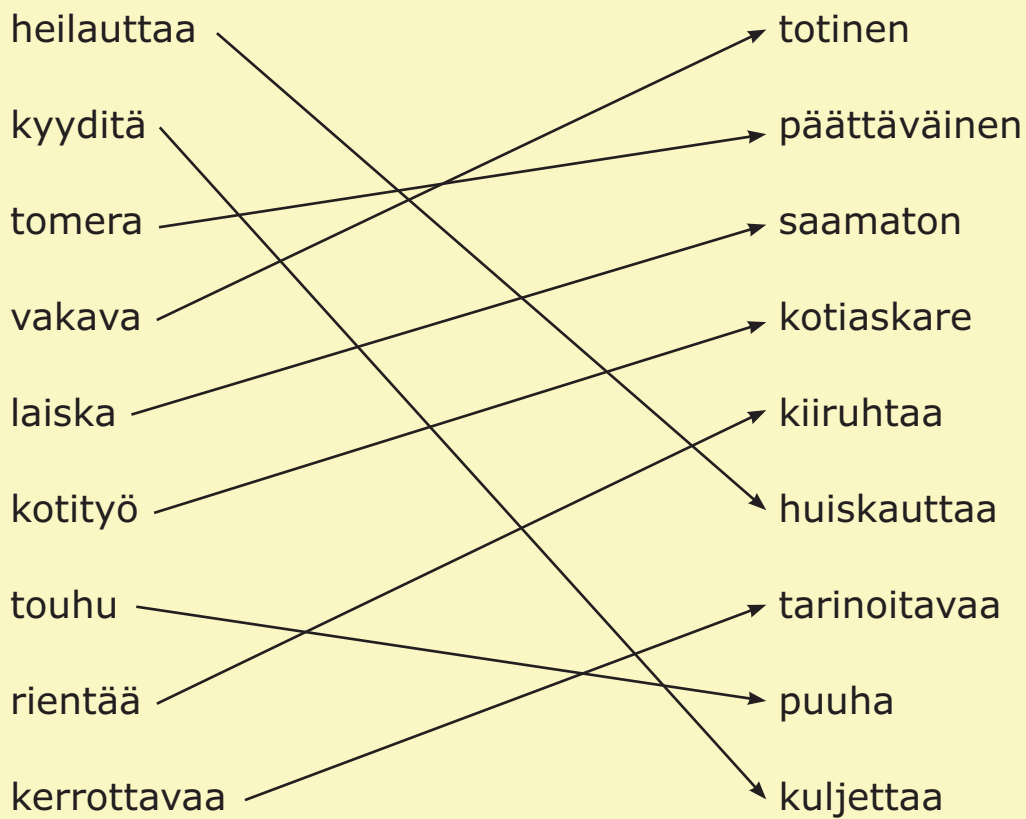
puuha

kuljettaa

Yhdistä sanat – Oikeat vastaukset

Yhdistä samaa tarkoittavat sanat viivalla toisiinsa mallin mukaan. Jokaista sanaa käytetään vain kerran.

10. Lisää välimerkit

Jokaisessa kohdassa on kolme virkettä ilman välimerkkejä. Kirjoita virkkeet uudelleen viivalle välimerkkien kanssa. Jokainen virke tulee omalle viivalleen. Muista iso alkukirjain virkkeen alussa ja piste virkkeen lopussa.

kesäloma oli auttamattomasti ohi Tanja sopi menevänsä kouluun yhdessä erään romanitytön kanssa Tanjaa jännitti

koulun luona Elisa jätti tytön kyydistä Mirikli odotti Tanjaa tytöt heilauttivat kättään Elisalle ja menivät kouluun

Toni ajoi pyörällään lähellä sijaitsevaan kouluun Elisan ei tarvinnut viedä poikaa kouluun autolla koulussa oli muitakin romanilapsia

alkukesällä Elisa ja Jasmin kävivät tutustumassa esikouluun esikoulussa ei ollut muiden romanien lapsia tomera tyttö ilmoitti löytävänsä kavereita itselleen

opettaja tarttui Jasminia kädestä yhdessä he lähtivät
aamuhetkeen siellä kerrottaisiin päivän tapahtumista

kotona Elisaa oli vastassa täysi hiljaisuus kukaan ei ollut
puhumassa ja kyselemässä talo oli tyhjä

juotuaan kahvin Elisa aloitti työt ensin hän siivosi huoneet ja sen
jälkeen pesi pyykit pyykkiä sai pestä monta koneellista

romanitapojen mukaisesti lasten ja vanhempien vaatteita ei
pestä yhtä aikaa keittiön tekstiilit pestiin keittiössä romaninaiset
tekevät paljon kotitöitä päivän aikana

Lisää välimerkit – Oikeat vastaukset

Jokaisessa kohdassa on kolme virkettä ilman välimerkkejä. Kirjoita virkkeet uudelleen viivalle välimerkkien kanssa. Jokainen virke tulee omalle viivalleen. Muista iso alkukirjain virkkeen alussa ja piste virkkeen lopussa.

kesäloma oli auttamattomasti ohi Tanja sopi menevänsä kouluun yhdessä erään romanitytön kanssa Tanjaa jännitti

Kesäloma oli auttamattomasti ohi.

Tanja sopi menevänsä kouluun yhdessä erään romanitytön kanssa.

Tanjaa jännitti.

koulun luona Elisa jätti tytön kyydistä Mirikli odotti Tanjaa tytöt heilauttivat kättään Elisalle ja menivät kouluun

Koulun luona Elisa jätti tytön kyydistä.

Mirikli odotti Tanjaa.

Tytöt heilauttivat kättään Elisalle ja menivät kouluun.

Toni ajoi pyörällään lähellä sijaitsevaan kouluun Elisan ei tarvinnut viedä poikaa kouluun autolla koulussa oli muitakin romanilapsia

Toni ajoi pyörällään lähellä sijaitsevaan kouluun.

Elisan ei tarvinnut viedä poikaa kouluun autolla.

Koulussa oli muitakin romanilapsia.

alkukesällä Elisa ja Jasmin kävivät tutustumassa esikouluun esikoulussa ei ollut muiden romanien lapsia tomera tyttö ilmoitti löytävänsä kavereita itselleen

Alkukesällä Elisa ja Jasmin kävivät tutustumassa esikouluun.

Esikoulussa ei ollut muiden romanien lapsia.

Tomera tyttö ilmoitti löytävänsä kavereita itselleen.

opettaja tarttui Jasminia kädestä yhdessä he lähtivät aamuhetkeen siellä kerrottaisiin päivän tapahtumista

Opettaja tarttui Jasminia kädestä.

Yhdessä he lähtivät aamuhetkeen.

Siellä kerrottaisiin päivän tapahtumista.

kotona Elisaa oli vastassa täysi hiljaisuus kukaan ei ollut puhumassa ja kyselemässä talo oli tyhjä

Kotona Elisaa oli vastassa täysi hiljaisuus.

Kukaan ei ollut puhumassa ja kyselemässä.

Talo oli tyhjä.

juotuaan kahvin Elisa aloitti työt ensin hän siivosi huoneet ja sen jälkeen pesi pyykit pyykkiä sai pestä monta koneellista

Juotuaan kahvin Elisa aloitti työt.

Ensin hän siivosi huoneet ja sen jälkeen pesi pyykit.

Pyykkiä sai pestä monta koneellista.

romanitapojen mukaisesti lasten ja vanhempien vaatteita ei pestä yhtä aikaa keittiön tekstiilit pestiin keittiössä romaninaiset tekevät paljon kotitöitä päivän aikana

Romanitapojen mukaisesti lasten ja vanhempien vaatteita ei pestä yhtä aikaa.

Keittiön tekstiilit pestiin keittiössä.

Romaninaiset tekevät paljon kotitöitä päivän aikana.

11. Muuta lause kysymyslauseeksi

Muuta toteamuslause kysymyslauseeksi mallin mukaan. Muista iso alkukirjain virkkeen alussa ja kysymysmerkki kysymyslauseen lopussa.

Malli:

Kesäloma oli ohi. → Oliko kesäloma ohi?

Tanja sopi menevänsä Miriklin kanssa kouluun.

Tanjaa jännitti.

Tytöt heilauttivat kättään Elisalle.

Elisan ei tarvinnut viedä Tonia autolla kouluun.

Esikoulussa ei ollut muita romanilapsia.

Opettaja tutustutti Jasminin muihin lapsiin.

Elisan kotona oli hiljaista.

Elisa joi kupin kahvia ja aloitti sitten aamutyöt.

Elisa sai pestä monta koneellista pyykkiä.

Muuta lause kysymyslauseeksi – Oikeat vastaukset

Muuta toteamuslause kysymyslauseeksi mallin mukaan. Muista iso alkukirjain virkkeen alussa ja kysymysmerkki kysymyslauseen lopussa.

Malli:

Kesäloma oli ohi. → Oliko kesäloma ohi?

Tanja sopi menevänsä Miriklin kanssa kouluun.

Sopiko Tanja menevänsä Miriklin kanssa kouluun?

Tanjaa jännitti.

Jännittikö Tanjaa?

Tytöt heilauttivat kättään Elisalle.

Heilauttivatko tytöt kättään Elisalle?

Elisan ei tarvinnut viedä Tonia autolla kouluun.

Eikö Elisan tarvinnut viedä Tonia autolla kouluun?

Esikoulussa ei ollut muita romanilapsia.

Eikö esikoulussa ollut muita romanilapsia?

Opettaja tutustutti Jasminin muihin lapsiin.

Tutustuttiko opettaja Jasminin muihin lapsiin?

Elisan kotona oli hiljaista.

Oliko Elisan kotona hiljaista?

Elisa joi kupin kahvia ja aloitti sitten aamutyöt.

Joiko Elisa kupin kahvia ja aloitti sitten aamutyöt?

Elisa sai pestä monta koneellista pyykkiä.

Saiko Elisa pestä monta koneellista pyykkiä?

12. Valitse sopiva kysymys

Tehtävässä on annettu vastaus. Vastauksen alapuolella on kolme vaihtoehtoa vastaukseen sopivaksi kysymykseksi. Valitse kussakin kohdassa yksi oikea vaihtoehto.

1. Elisa kyyditsi Tanjan koululle.

- a) Milloin koulu alkoi?
- b) Mitä Elisa sanoi Tanjalle?
- c) Miten Tanja meni kouluun?

2. Hän meni kouluun Miriklin kanssa.

- a) Kenen kanssa Tanja meni kouluun?
- b) Kuka seisoj portilla odottamassa?
- c) Milloin koulu loppuu?

3. Kaikki lapset olivat poissa kotoa.

- a) Miksi Jasminin täytyi mennä esikouluun?
- b) Miksi kotona oli niin hiljaista?
- c) Miksi Elisan täytyi pestä monta koneellista pyykkiä?

4. Jasmin vakavoitui äidin lähtiessä kotiin.

- a) Missä Jasminin päiväkotij sijaitsti?
- b) Pitikö Jasmin esikoulusta?
- c) Mistä Elisa tiesi, että Jasminia jännitti?

5. Äiti ja tytär tekivät sen yhdessä.

- a) Miten kotona imuroitiin?
- b) Ketkä laittoivat ruokaa koululaisille?
- c) Kuka poimi marjat pensaista?

6. Hän joi kupin kahvia.
- a) Mitä Elisa teki vietyään lapset?
 - b) Mitä Jasmin teki aamulla?
 - c) Miten naiset aloittavat päivänsä?

7. Hän kulki polkupyörällä.
- a) Millä Elisa kuljetti Jasminin?
 - b) Miten Rainer meni töihin?
 - c) Miten Toni kulki kouluun?

8. Hän pääsisi kotiin neljän tunnin kuluttua.
- a) Kuinka pitkään Jasmin olisi esikoulussa?
 - b) Kuinka pitkä koulupäivä Tonilla oli?
 - c) Kuinka kauan Elisa olisi töissä?

Valitse sopiva kysymys – Oikeat vastaukset

Tehtävässä on annettu vastaus. Vastauksen alapuolella on kolme vaihtoehtoa vastaukseen sopivaksi kysymykseksi. Valitse kussakin kohdassa yksi oikea vaihtoehto.

1. Elisa kyyditsi Tanjan koululle.

a) Milloin koulu alkoi?

b) Mitä Elisa sanoi Tanjalle?

c) Miten Tanja meni kouluun?

2. Hän meni kouluun Miriklin kanssa.

a) Kenen kanssa Tanja meni kouluun?

b) Kuka seisoj portilla odottamassa?

c) Milloin koulu loppuu?

3. Kaikki lapset olivat poissa kotoa.

a) Miksi Jasminin täytyi mennä esikouluun?

b) Miksi kotona oli niin hiljaista?

c) Miksi Elisan täytyi pestä monta koneellista pyykkiä?

4. Jasmin vakavoitui äidin lähtiessä kotiin.

a) Missä Jasminin päiväkotij sijaitsti?

b) Pitikö Jasmin esikoulusta?

c) Mistä Elisa tiesi, että Jasminia jännitti?

5. Äiti ja tytär tekivät sen yhdessä.

a) Miten kotona imuroitiin?

b) Ketkä laittoivat ruokaa koululaisille?

c) Kuka poimi marjat pensaista?

6. Hän joi kupin kahvia.

a) Mitä Elisa teki vietyään lapset?

b) Mitä Jasmin teki aamulla?

c) Miten naiset aloittavat päivänsä?

7. Hän kulki polkupyörällä.

a) Millä Elisa kuljetti Jasminin?

b) Miten Rainer meni töihin?

c) Miten Toni kulki kouluun?

8. Hän pääsisi kotiin neljän tunnin kuluttua.

a) Kuinka pitkään Jasmin olisi esikoulussa?

b) Kuinka pitkä koulupäivä Tonilla oli?

c) Kuinka kauan Elisa olisi töissä?

13. Etsi samaa tarkoittava virke

Tehtävässä on mallivirke. Valitse kolmesta vaihtoehdosta virke, joka tarkoittaa samaa kuin mallivirke.

1. Kesäloma oli auttamattomasti ohitse.

- a) Kesälomaa voisi vielä anoa lisää.
- b) Loma oli ohitse ja koulu alkaisi.
- c) Lapset olivat auttaneet äitiä lomalla.

2. Kotona Elisaa oli vastassa täysi hiljaisuus.

- a) Rainer oli vielä nukkumassa.
- b) Tanja oli sammuttanut radion.
- c) Talo oli tyhjä.

3. Elisa jätti tytön kyydistään koulun luona.

- a) Tanja nousi pois autosta.
- b) Elisa saattoi lapset kävellen kouluun.
- c) Toni ajoi yksin loppumatkan.

4. Pyykkiä olikin jo kertynyt.

- a) Elisalla oli paljon pyykkiä pestävänä.
- b) Pyykinpesu kuului kotitöihin.
- c) Lasten ja vanhempien pyykit pestään erillään.

5. Keittiön tekstiilit pestiin ihan muualla.

- a) Keittiössä ei saa pestä pyykkiä.
- b) Keittiön verhot pestään käsin.
- c) Keittiöstä tulevaa pyykkiä ei saa pestä vaatteiden seassa.

6. Seuraavana päivänä aloitettiin taas alusta.

- a) Samat työt oli tehtävä joka päivä.
- b) Illalla kesken jääneitä töitä jatkettiin aamulla.
- c) Huonosti sujunut työ tehtiin uudestaan.

7. Jasmin oli tomera tyttö.

- a) Jasmin oli uhkarohkea.
- b) Jasmin oli usein pelokas.
- c) Jasmin toimi yleensä päättäväisesti.

8. Esikoulun päivä alkoi aamuhetkellä.

- a) Ensin herätettäisiin nukkuvat.
- b) Auringon nousua ihailtaisiin yhdessä.
- c) Aluksi juteltaisiin päivän tapahtumista.

Etsi samaa tarkoittava virke – Oikeat vastaukset

Tehtävässä on mallivirke. Valitse kolmesta vaihtoehdosta virke, joka tarkoittaa samaa kuin mallivirke.

1. Kesäloma oli auttamattomasti ohitse.

a) Kesälomaa voisi vielä anoa lisää.

b) Loma oli ohitse ja koulu alkaisi.

c) Lapset olivat auttaneet äitiä lomalla.

2. Kotona Elisaa oli vastassa täysi hiljaisuus.

a) Rainer oli vielä nukkumassa.

b) Tanja oli sammuttanut radion.

c) Talo oli tyhjä.

3. Elisa jätti tytön kyydistään koulun luona.

a) Tanja nousi pois autosta.

b) Elisa saattoi lapset kävellen kouluun.

c) Toni ajoi yksin loppumatkan.

4. Pyykkiä olikin jo kertynyt.

a) Elisalla oli paljon pyykkiä pestävänä.

b) Pyykinpesu kuului kotitöihin.

c) Lasten ja vanhempien pyykit pestään erillään.

5. Keittiön tekstiilit pestiin ihan muualla.

a) Keittiössä ei saa pestä pyykkiä.

b) Keittiön verhot pestään käsin.

c) Keittiöstä tulevaa pyykkiä ei saa pestä vaatteiden seassa.

6. Seuraavana päivänä aloitettiin taas alusta.

a) Samat työt oli tehtävä joka päivä.

b) Illalla kesken jääneitä töitä jatkettiin aamulla.

c) Huonosti sujunut työ tehtiin uudestaan.

7. Jasmin oli tomera tyttö.

a) Jasmin oli uhkarohkea.

b) Jasmin oli usein pelokas.

c) Jasmin toimi yleensä päättäväisesti.

8. Esikoulun päivä alkoi aamuhetkellä.

a) Ensin herätettäisiin nukkuvat.

b) Auringon nousua ihailtaisiin yhdessä.

c) Aluksi juteltaisiin päivän tapahtumista.

14. Täydennä virke

Valitse annetuista sanoista virkkeeseen sopiva sana ja kirjoita se viivalle mallin mukaan.

Malli:

Tanja aloittaisi uuden koulun.

menisi / aloittaisi / koska / huomenna

1. Tonin uudessa koulussa oli _____ romanilapsia.
sopinut / käydä / vielä / muitakin

2. Opettaja _____ tyttöä kädestä.
aluksi / yhdessä / tarttui / olisi

3. Elisa _____ hänet kotiin.
hakisi / soittaisi / pyytäisi / ja

4. Hän _____ kuivia vaatteita.
ripusti / silitti / teki / jo

5. Yhdessä laitettaisiin _____ valmiiksi.
äiti / lapsi / ruoka / myös

6. Ensimmäisestä koulupäivästä _____ paljon kerrottavaa.
ei / paljon / vielä / olisi

Täydennä virke – Oikeat vastaukset

Valitse annetuista sanoista virkkeeseen sopiva sana ja kirjoita se viivalle mallin mukaan.

Malli:

Tanja aloittaisi uuden koulun.

*menisi / **aloittaisi** / koska / huomenna*

1. Tonin uudessa koulussa oli mutakin romanilapsia.

*sopinut / käydä / vielä / **mutakin***

2. Opettaja tarttui tyttöä kädestä.

*aluksi / yhdessä / **tarttui** / olisi*

3. Elisa hakisi hänet kotiin.

***hakisi** / soittaisi / pyytäisi / ja*

4. Hän silitti kuivia vaatteita.

*ripusti / **silitti** / teki / jo*

5. Yhdessä laitettaisiin ruoka valmiiksi.

*äiti / lapsi / **ruoka** / myös*

6. Ensimmäisestä koulupäivästä olisi paljon kerrottavaa.

*ei / paljon / vielä / **olisi***

III Romanikielen tunnilla

Tanjan koulunkäynti lähti sujumaan hyvin yläasteella. Uusi koulu ja uudet kaverit eivät tuottaneet tytölle sen kummempia ongelmia kuin muillekaan nuorille, jotka olivat siirtyneet seitsemännelle luokalle. Lisäksi Tanjan koulussa oli muitakin romaninuuria, joten tyttö ei tuntenut oloaan niin yksinäiseksi. Ruotsin kielen tunnit olivat Tanjalle mieluisia, olihan hän melkoinen kielen taitaja asuttuaan koko ikänsä Ruotsissa. Eriyisen mieluista Tanjalle oli se, että heidän koulussaan järjestettiin romanikielen opetusta ja samalla käytiin läpi romanien historiaa ja kulttuuria.

Tanja ja Mirikli kiiruhtivat romanikielen tunnille. Luokka sijaitsi koulun alakerroksessa, aivan kielistudion vieressä. Opettajana toimi eräs romaninainen, Carmen, joka asui samassa kaupungissa. Oppilaita tähän ryhmään tuli yhteensä yhdeksän, Tanja mukaan luettuna. Carmen esitteli itsensä romanikielellä: "Tsihko diives. Mango nau hin Carmen ta me sikjavaa tumenge kaalengo tsimb." Sen jälkeen oli jokaisen oppilaan vuoro esitellä itsensä romanikielellä. Osa oppilaista oli jo taitavia puhumaan romanikieltä, mutta osa tuli tunneille harjoittelemaan kielen perusasioita. Tanjalle romanikieli oli jo kotoa tuttua, koska kummatkin isovanhemmat puhuivat sitä taitavasti. Rainerin ja Elisan keskusteluissa sen osuus oli vähentynyt huomattavasti.

Carmen kertoi oppilailleen romanikielen otaksuttavasti olevan sukua sanskriitin kielelle ja Intian hindille. Suomessa puhutaan indoeurooppalaiseen kieliperheeseen kuuluvaa kaalo-murretta. Lisäksi Suomen romanikieli jakaantuu kahteen murteeseen: itä- ja länsimurteeseen. Läksyksi opettaja antoi oppilailleen joka päivälle romanikielen puhumista perheen kanssa. Tähän läksyyn saattoi osallistua jokainen perheenjäsen. Tunnin päätteeksi laulettiin yhdessä romanikielinen hengellinen laulu, jonka sanat Carmen oli monistanut jokaiselle. "Vain puhumalla omaa kieltämme voimme elvyttää ja säilyttää sitä. Emmehän halua kauniin kieleemme katoavan?" päätti Carmen opetuksen sillä kertaa.

1. Yhdistä kirjaimet

Yhdistä keskellä olevan sanan kukin kirjain vastaavaan kirjaimen sanan ympärillä.

V R ö n m a k g

s

h

Romanikieli

o

i

p

k

t

i

j

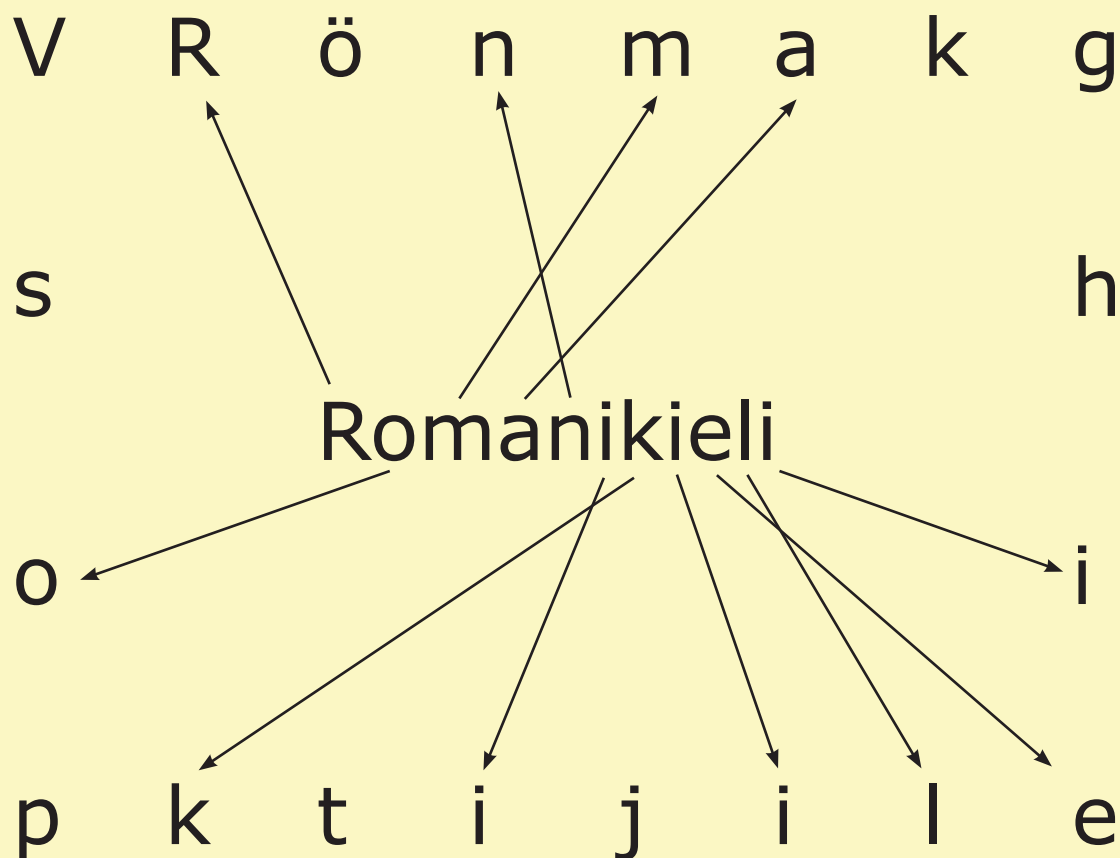
i

l

e

Yhdistä kirjaimet – Oikeat vastaukset

Yhdistä keskellä olevan sanan kukin kirjain vastaavaan kirjaimen sanan ympärillä.

2. Sanalle pari

Etsi tekstistä mallin mukaan pari tai parit kullekin sanalle. Jokaiselle sanalle löytyy (yksi tai useampi) pari, jonka kaksi ensimmäistä kirjainta ovat samat kuin annetussa sanassa. Alleviivaa löytämäsi sanat ja kirjoita ne viivalle.

Tanjan **koulunkäynti** lähti sujumaan hyvin yläasteella. Uusi **koulu** ja uudet kaverit eivät tuottaneet tytölle sen kummempia ongelmia kuin muillekaan nuorille, jotka olivat siirtyneet seitsemännelle luokalle. Lisäksi Tanjan **koulussa** oli muita romaninuoria, joten tyttö ei tuntenut oloaan niin yksinäiseksi. Ruotsin kielen tunnit olivat Tanjalle mieluisia, olihan hän melkoinen kielen taitaja asuttuaan koko ikänsä Ruotsissa. E erityisen mieluista Tanjalle oli se, että heidän **koulussaan** järjestettiin romanikielen opetusta ja samalla käytiin läpi romanien historiaa ja kulttuuria.

koko **koulunkäynti, koulu, koulussa, koulussaan**

tunneille _____

oppilaita _____

hyvä _____

sijaitsi _____

eilen _____

jälkeen _____

Sanalle pari – Oikeat vastaukset

Etsi tekstistä mallin mukaan pari tai parit kullekin sanalle. Jokaiselle sanalle löytyy (yksi tai useampi) pari, jonka kaksi ensimmäistä kirjainta ovat samat kuin annetussa sanassa. Alleviivaa löytämäsi sanat ja kirjoita ne viivalle.

Tanjan **koulunkäynti** lähti sujumaan **hyvin** yläasteella. Uusi **koulu** ja uudet kaverit **eivät tuottaneet** tytölle sen kummempia ongelmia kuin muillekaan nuorille, jotka olivat **siirtyneet** seitsemännelle luokalle. Lisäksi Tanjan **koulussa** oli muita romaninuria, joten tyttö **ei tuntenut** oloaan niin yksinäiseksi. Ruotsin kielen **tunnit** olivat Tanjalle mieluisia, olihan hän melkoinen kielen taitaja asuttuaan koko ikänsä Ruotsissa. Erityisen mieluista Tanjalle oli se, että heidän **koulussaan järjestettiin** romanikielen **opetusta** ja samalla käytiin läpi romanien historiaa ja kulttuuria.

koko	<u>koulunkäynti, koulu, koulussa, koulussaan</u>
tunneille	<u>tuottaneet, tuntenut, tunnit</u>
oppilaita	<u>opetusta</u>
hyvä	<u>hyvin</u>
sijaitsi	<u>siirtyneet</u>
eilen	<u>eivät, ei</u>
jälkeen	<u>järjestettiin</u>

3. Etsi parit

Etsi tekstistä mallin mukaan pari tai parit kullekin sanalle. Jokaiselle sanalle löytyy (yksi tai useampi) pari, jonka ensimmäinen ja viimeinen kirjain ovat samat kuin annetussa sanassa. Alleviivaa löytämäsi sanat ja kirjoita ne viivalle.

Tanja ja Mirikli **kiiruhtivat** romanikielen tunnille. Luokka sijaitsi koulun alakerroksessa, aivan kielistudion vieressä. Opettajana toimi eräs romaninainen, Carmen, joka asui samassa kaupungissa. Oppilaita tähän ryhmään tuli yhteensä yhdeksän, Tanja mukaan luettuna. Carmen esitteli itsensä romanikielellä: "Tsihko diives. Mango nau hin Carmen ta me sikjavaa tumenge kaalengo tsimb." Sen jälkeen oli jokaisen oppilaan vuoro esitellä itsensä romanikielellä. Osa oppilaista oli jo taitavia puhumaan romanikieltä, mutta osa tuli tunneille harjoittelemaan kielen perusasioita. Tanjalle romanikieli oli jo kotoa tuttua, koska kummatkin isovanhemmat puhuivat sitä taitavasti. Rainerin ja Elisan keskusteluissa sen osuus oli vähentynyt huomattavasti.

kuuntelivat _____

heidän _____

tuota _____

osallistua _____

arki _____

yksin _____

ruotsi _____

Etsi parit – Oikeat vastaukset

Etsi tekstistä mallin mukaan pari tai parit kullekin sanalle. Jokaiselle sanalle löytyy (yksi tai useampi) pari, jonka ensimmäinen ja viimeinen kirjain ovat samat kuin annetussa sanassa. Alleviivaa löytämäsi sanat ja kirjoita ne viivalle.

Tanja ja Mirikli **kiiruhtivat** romanikielen tunnille. Luokka sijaitsi koulun alakerroksessa, aivan kielistudion vieressä.

Opettajana toimi eräs romaninainen, Carmen, joka **asui** samassa kaupungissa. **Oppilaita** tähän ryhmään tuli yhteensä **yhdeksän**,

Tanja mukaan luettuna. Carmen esitteli itsensä romanikielellä: "Tsihko diives. Mango nau **hin** Carmen **ta** me sikjavaa tumenge kaalengo tsimb." Sen jälkeen oli jokaisen oppilaan vuoro esitellä itsensä romanikielellä. **Osa** oppilaista oli jo **taitavia** puhumaan romanikieltä, mutta **osa** tuli tunneille **harjoittelemaan** kielen perusasioita. Tanjalle **romanikieli** oli jo kotoa **tuttua**, koska kummatkin isovanhemmat puhuivat sitä taitavasti. Rainerin ja Elisan keskusteluissa sen osuus oli vähentynyt huomattavasti.

kuuntelivat	<u>kiiruhtivat</u>
heidän	<u>hin, harjoittelemaan</u>
tuota	<u>Tanja, Tanja, ta, taitavia, tuttua</u>
osallistua	<u>opettajana, oppilaita, osa, osa</u>
arki	<u>asui</u>
yksin	<u>yhdeksän</u>
ruotsi	<u>romanikieli</u>

4. Valitse oikea alkuäänne

Valitse kullekin sanalle oikea alkukirjain siten, että muodostuu tekstissä esiintyvä sana. Ympyröi kirjain. Kirjoita koko sana viivalle.

unnille t / h / s _____

aitavasti k / m / t _____

sitellä u / e / a _____

sui k / i / a _____

uttua l / h / t _____

yhmään r / p / l _____

ntoi u / o / a _____

loaan y / o / s _____

ahteen k / r / m _____

otoa l / d / k _____

oimme p / v / r _____

uli o / p / t _____

äpi l / m / k _____

Valitse oikea alkuäänne – Oikeat vastaukset

Valitse kullekin sanalle oikea alkukirjain siten, että muodostuu tekstissä esiintyvä sana. Ympyröi kirjain. Kirjoita koko sana viivalle.

unnille **t** / h / s tunnille

aitavasti k / m / **t** aitavasti

sitellä u / **e** / a esitellä

sui k / i / **a** asui

uttua l / h / **t** tuttua

yhmään **r** / p / l ryhmään

ntoi u / o / **a** antoi

loaan y / **o** / s oloaan

ahteen **k** / r / m kahteen

otoa l / d / **k** kotoa

oimme p / **v** / r voimme

uli o / p / **t** tuli

äpi **l** / m / k läpi

5. Alleviivaa sanat

Alleviivaa tekstistä sanat, joissa on viisi kirjainta. Kirjoita alleviivaamasi sanat tavuittain viivoille.

Carmen kertoi oppilailleen romanikielen otaksuttavasti olevan sukua sanskriitin kielelle ja Intian hindille. Suomessa puhutaan indoeurooppalaiseen kieliperheeseen kuuluvaa kaalo-murretta. Lisäksi Suomen romanikieli jakaantuu kahteen murteeseen: itä- ja länsimurteeseen. Läksyksi opettaja antoi oppilailleen joka päivälle romanikielen puhumista perheen kanssa. Tähän läksyyn saattoi osallistua jokainen perheenjäsen. Tunnin päätteeksi laulettiin yhdessä romanikielinen hengellinen laulu, jonka sanat Carmen oli monistanut jokaiselle. "Vain puhumalla omaa kieltämme voimme elvyttää ja säilyttää sitä. Emmehän halua kauniin kielemme katoavan?" päätti Carmen opetuksen sillä kertaa.

Alleviivaa sanat – Oikeat vastaukset

Alleviivaa tekstistä sanat, joissa on viisi kirjainta. Kirjoita alleviivaamasi sanat tavuittain viivoille.

Carmen kertoi oppilailleen romanikielen otaksuttavasti olevan **sukua** sanskriitin kielelle ja Intian hindille. Suomessa puhutaan indoeurooppalaiseen kieliperheeseen kuuluvaa **kaalo**-murretta. Lisäksi Suomen romanikieli jakaantuu kahteen murteeseen: itä- ja länsimurteeseen. Läksyksi opettaja **antoi** oppilailleen joka päivälle romanikielen puhumista perheen kanssa. **Tähän** läksyyn saattoi osallistua jokainen perheenjäsen. Tunnin päätteeksi laulettiin yhdessä romanikielinen hengellinen **laulu, jonka sanat** Carmen oli monistanut jokaiselle. "Vain puhumalla omaa kieltämme voimme elvyttää ja säilyttää sitä. Emmehän **halua** kauniin kieleemme katoavan?" päätti Carmen opetuksen **sillä** kertaa.

su-ku-a _____

kaa-lo _____

an-toi _____

tä-hän _____

lau-lu _____

jon-ka _____

sa-nat _____

ha-lu-a _____

sil-lä _____

6. Etsi tavut

Alleviivaa tekstistä sanat, joiden ensimmäisessä tavussa on kolme kirjainta.

Carmen kertoi oppilailleen romanikielen otaksuttavasti olevan sukua sanskriitin kielelle ja Intian hindille. Suomessa puhutaan indoeurooppalaiseen kieliperheeseen kuuluvaa kaalo-murretta. Lisäksi Suomen romanikieli jakaantuu kahteen murteeseen: itä- ja länsimurteeseen. Läksyksi opettaja antoi oppilailleen joka päivälle romanikielen puhumista perheen kanssa. Tähän läksyyn saattoi osallistua jokainen perheenjäsen. Tunnin päätteeksi laulettiin yhdessä romanikielinen hengellinen laulu, jonka sanat Carmen oli monistanut jokaiselle. "Vain puhumalla omaa kieltämme voimme elvyttää ja säilyttää sitä. Emmehän halua kauniin kielemme katoavan?" päätti Carmen opetuksen sillä kertaa.

Kuinka monta sanaa löysit? _____

Etsi tavut – Oikeat vastaukset

Alleiviivaa tekstistä sanat, joiden ensimmäisessä tavussa on kolme kirjainta.

Carmen kertoi oppilailleen romanikielen otaksuttavasti olevan sukua sanskriitin **kiellelle** ja Intian **hindille**. **Suomessa** puhutaan indoeurooppalaiseen **kieliperheeseen** **kuuluvaa kaalo-murretta**. Lisäksi **Suomen** romanikieli jakaantuu **kahteen murteeseen**: itä- ja **länsimurteeseen**. **Läksyksi** opettaja antoi oppilailleen joka **päivälle** romanikielen puhumista **perheen** kanssa. Tähän **läksyyn** saattoi osallistua jokainen **perheenjäsen**. **Tunnin** päätteeksi **laulettiin** yhdessä romanikielinen **hengellinen laulu**, **jonka** sanat **Carmen** oli monistanut jokaiselle. "Vain puhumalla omaa kieltämme voimme elvyttää ja **säilyttää** sitä. Emmehän halua **kauniin kielemme** katoavan?" päätti **Carmen** opetuksen **sillä kertaa**.

Kuinka monta sanaa löysit? 30

7. Järjestä kirjaimet sanaksi

Kustakin kirjainjonosta muodostuu jokin laatikossa olevista sanoista. Kirjoita muodostuva sana viivalle.

kielen	tsihko	perusasia
ongelma	romaninuori	kaalomurre
kielistudio	romanilaulu	romanikieli
yläaste	diives	elvytys

etsaäly **yläaste** _____

amlegno _____

irouninamor _____

ileikinamor _____

oidutsileik _____

okhist _____

aisasurep _____

errumolaak _____

ulualinamor _____

neleik _____

seviid _____

sytyvle _____

Järjestä kirjaimet sanaksi – Oikeat vastaukset

Kustakin kirjainjonosta muodostuu jokin laatikossa olevista sanoista. Kirjoita muodostuva sana viivalle.

kielen	tsihko	perusasia
ongelma	romaninuori	kaalomurre
kielistudio	romanilaulu	romanikieli
yläaste	diives	elvytys

etsäily **yläaste**

amlegno **ongelma**

irouninamor **romaninuori**

ileikinamor **romanikieli**

oidutsileik **kielistudio**

okhist **tsihko**

aisasurep **perusasia**

errumolaak **kaalomurre**

ulualinamor **romanilaulu**

neleik **kielen**

seviid **diives**

sytyvle **elvytys**

8. Yksiköt ja monikot

Lajittele annetut sanat listaksi mallin mukaan. Toiseen listaan kirjoitetaan sanat, jotka ovat yksikössä, ja toiseen listaan sanat, jotka ovat monikossa.

uusi	ongelmia	koulu
tyttö	sanat	tunnit
yläaste	oppilaita	kaverit
nuorille	muita	tunnille
koulussa	toinenkin	isovanhemmat
osuus	perusasioita	läksyksi

YKSIKKÖ

MONIKKO

uusi

sanat

Yksiköt ja monikot – Oikeat vastaukset

Lajittele annetut sanat listaksi mallin mukaan. Toiseen listaan kirjoitetaan sanat, jotka ovat yksikössä, ja toiseen listaan sanat, jotka ovat monikossa.

uusi	ongelmia	koulu
tyttö	sanat	tunnit
yläaste	oppilaita	kaverit
nuorille	muita	tunnille
koulussa	toinenkin	isovanhemmat
osuus	perusasioita	läksyksi

YKSIKKÖ

uusi

koulu

tyttö

yläaste

tunnille

koulussa

toinenkin

osuus

läksyksi

MONIKKO

sanat

ongelmia

tunnit

oppilaita

kaverit

nuorille

muita

isovanhemmat

perusasioita

9. Järjestä virkkeet

Kirjoita alla olevat virkkeet tekstin mukaiseen tapahtumajärjestykseen.

Carmen päätti tunnin.

Koulussa järjestettiin romanikielen opetusta.

Tanja oli siirtynyt seitsemännelle luokalle.

Tanjan koulussa oli muitakin romaninuoria.

Opettajana toimi romaninainen.

Oppilaat esittelivät itsensä romanikielellä.

Läksyksi opettaja antoi romanikielen puhumista.

Luokka sijaitsi koulun alakerroksessa.

Tunnin päätteeksi laulettiin yhdessä.

Tanja ja Mirikli kiiruhtivat romanikielen tunnille.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

10. _____

Järjestä virkkeet – Oikeat vastaukset

Kirjoita alla olevat virkkeet tekstin mukaiseen tapahtumajärjestykseen.

Carmen päätti tunnin.
Koulussa järjestettiin romanikielen opetusta.
Tanja oli siirtynyt seitsemännelle luokalle.
Tanjan koulussa oli muitakin romaninuoria.
Opettajana toimi romaninainen.
Oppilaat esittelivät itsensä romanikielellä.
Läksyksi opettaja antoi romanikielen puhumista.
Luokka sijaitsi koulun alakerroksessa.
Tunnin päätteeksi laulettiin yhdessä.
Tanja ja Mirikli kiiruhtivat romanikielen tunnille.

1. Tanja oli siirtynyt seitsemännelle luokalle.
2. Tanjan koulussa oli muitakin romaninuoria.
3. Koulussa järjestettiin romanikielen opetusta.
4. Tanja ja Mirikli kiiruhtivat romanikielen tunnille.
5. Luokka sijaitsi koulun alakerroksessa.
6. Opettajana toimi romaninainen.
7. Oppilaat esittelivät itsensä romanikielellä.
8. Läksyksi opettaja antoi romanikielen puhumista.
9. Tunnin päätteeksi laulettiin yhdessä.
10. Carmen päätti tunnin.

10. Alleviivaa virkkeet

Alleviivaa alla olevasta tekstistä virkkeet, joissa on erisnimi. Ympyröi erisnimet. Kirjoita viivalle perusmuodossa kaikki löytämäsi eri erisnimet.

Tanjan koulunkäynti lähti sujumaan hyvin yläasteella. Uusi koulu ja uudet kaverit eivät tuottaneet tytölle sen kummempia ongelmia kuin muillekaan nuorille, jotka olivat siirtyneet seitsemännelle luokalle. Lisäksi Tanjan koulussa oli muita romaninuria, joten tyttö ei tuntenut oloaan niin yksinäiseksi. Ruotsin kielen tunnit olivat Tanjalle mieluisia, olihan hän melkoinen kielen taitaja asuttuaan koko ikänsä Ruotsissa. Erityisen mieluista Tanjalle oli se, että heidän koulussaan järjestettiin romanikielen opetusta ja samalla käytiin läpi romanien historiaa ja kulttuuria.

Tanja ja Mirikli kiiruhtivat romanikielen tunnille. Luokka sijaitsi koulun alakerroksessa, aivan kielistudion vieressä. Opettajana toimi eräs romaninainen, Carmen, joka asui samassa kaupungissa. Oppilaita tähän ryhmään tuli yhteensä yhdeksän, Tanja mukaan luettuna. Carmen esitteli itsensä romanikielellä: "Tsihko diives. Mango nau hin Carmen ta me sikjavaa tumenge kaalengo tsimb." Sen jälkeen oli jokaisen oppilaan vuoro esitellä itsensä romanikielellä. Osa oppilaista oli jo taitavia puhumaan romanikieltä, mutta osa tuli tunneille harjoittelemaan kielen perusasioita. Tanjalle romanikieli oli jo kotoa tuttua, koska kummatkin isovanhemmat puhuivat sitä taitavasti. Rainerin ja Elisan keskusteluissa sen osuus oli vähentynyt huomattavasti.

Alleviivaa virkkeet – Oikeat vastaukset

Alleviivaa alla olevasta tekstistä virkkeet, joissa on erisnimi. Ympyröi erisnimet. Kirjoita viivalle perusmuodossa kaikki löytämäsi eri erisnimet.

Tanjan koulunkäynti lähti sujumaan hyvin yläasteella. Uusi koulu ja uudet kaverit eivät tuottaneet tytölle sen kummempia ongelmia kuin muillekaan nuorille, jotka olivat siirtyneet seitsemännelle luokalle. Lisäksi Tanjan koulussa oli muita romaninuuria, joten tyttö ei tuntenut oloaan niin yksinäiseksi. Ruotsin kielen tunnit olivat Tanjalle mieluisia, olihan hän melkoinen kielen taitaja asuttuaan koko ikänsä Ruotsissa. Erityisen mieluista Tanjalle oli se, että heidän koulussaan järjestettiin romanikielen opetusta ja samalla käytiin läpi romanien historiaa ja kulttuuria.

Tanja ja Mirikli kiiruhtivat romanikielen tunnille. Luokka sijaitsi koulun alakerroksessa, aivan kielistudion vieressä. Opettajana toimi eräs romaninainen, Carmen, joka asui samassa kaupungissa. Oppilaita tähän ryhmään tuli yhteensä yhdeksän, Tanja mukaan luettuna. Carmen esitteli itsensä romanikielellä: "Tsihko diives. Mango nau hin Carmen ta me sikjavaa tumenge kaalengo tsimb." Sen jälkeen oli jokaisen oppilaan vuoro esitellä itsensä romanikielellä. Osa oppilaista oli jo taitavia puhumaan romanikieltä, mutta osa tuli tunneille harjoittelemaan kielen perusasioita. Tanjalle romanikieli oli jo kotoa tuttua, koska kummatkin isovanhemmat puhuivat sitä taitavasti. Rainerin ja Elisan keskusteluissa sen osuus oli vähentynyt huomattavasti.

Tanja, Ruotsi, Mirikli, Carmen, Rainer, Elisa

12. Täydennä virke

Täydennä virkkeet. Puuttuvat sanat löydät laatikosta.

tuntenut	kiiruhtivat	puhumaan
opetusta	lähti	tytölle
tuli	olivat	

Tanjan koulunkäynti _____ sujumaan hyvin yläasteella.

Uusi koulu ja uudet kaverit eivät tuottaneet _____ ongelmia.

Tyttö ei _____ oloaan niin yksinäiseksi.

Ruotsin kielen tunnit _____ Tanjalle mieluisia.

Heidän koulussaan järjestettiin romanikielen _____.

Tanja ja Mirikli _____ romanikielen tunnille.

Oppilaita ryhmään _____ yhteensä yhdeksän.

Osa oppilaista oli jo taitavia _____ romanikieltä.

Täydennä virke – Oikeat vastaukset

Täydennä virkkeet. Puuttuvat sanat löydät laatikosta.

tuntenut	kiiruhtivat	puhumaan
opetusta	lähti	tytölle
tuli	olivat	

Tanjan koulunkäynti **lähti** sujumaan hyvin yläasteella.

Uusi koulu ja uudet kaverit eivät tuottaneet **tytölle** ongelmia.

Tyttö ei **tuntenut** oloaan niin yksinäiseksi.

Ruotsin kielen tunnit **olivat** Tanjalle mieluisia.

Heidän koulussaan järjestettiin romanikielen **opetusta**.

Tanja ja Mirikli **kiiruhtivat** romanikielen tunnille.

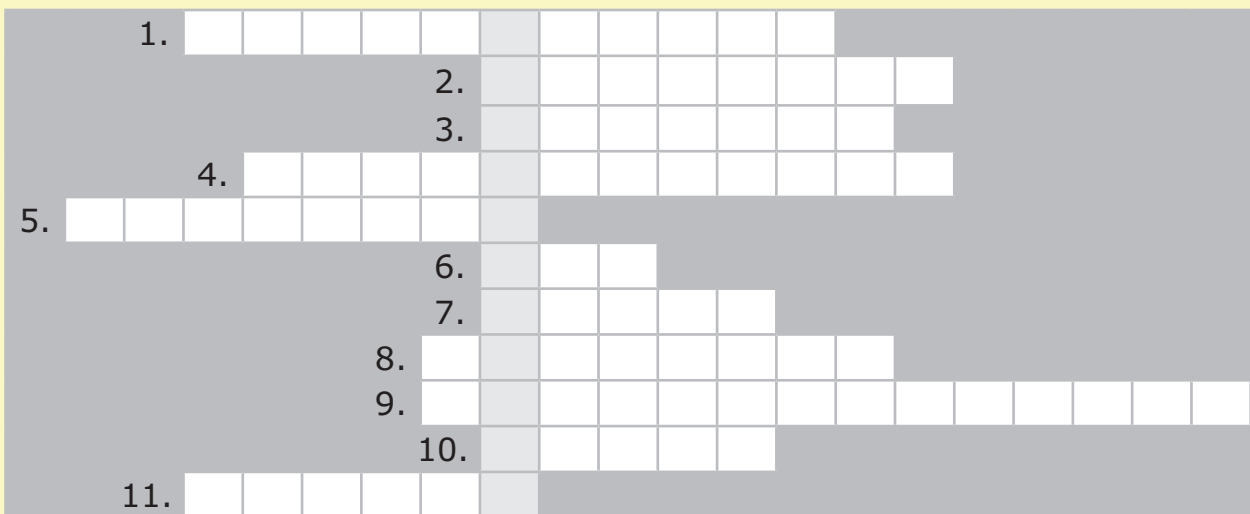
Oppilaita ryhmään **tuli** yhteensä yhdeksän.

Osa oppilaista oli jo taitavia **puhumaan** romanikieltä.

13. Täytä ristikko

Täytä ristisanatehtävä vihjeiden perusteella. Mikä on ratkaisusana?

1. Romanikielen uskotaan olevan sukua tälle kielelle.
2. Carmenin ammatti.
3. Elisan tyttären ystävän nimi.
4. Ketkä Tanjan kotona puhuvat romanikieltä?
5. Romanikielen ryhmän oppilasmäärä.
6. Mitä sukua Rainer on Tanjalle?
7. Romanikielen suomalaisen murteen nimi?
8. Oppiaine, joka kertoo menneistä tapahtumista.
9. Millä luokalla Tanja on?
10. Sana, jolla nimitetään kotiin annettavia tehtäviä.
11. Maa, jossa Tanja on asunut pitkään.

RATKAISUSANA: _____

14. Oikein vai väärin?

Merkitse rastilla, pitääkö tekstistä esitetty väittämä paikkansa.

Väittämä	oikein	väärin
Tanja käy yläasteella koulua.		
Tanjan perhe asuu maalla.		
Koulussa ei ole muita romaninuuoria.		
Romanikieltä opetetaan aina kielistudiossa.		
Tanja opiskelee kieltä aloittelijoiden kanssa.		
Tanjan isä on taitava puhumaan romanikieltä.		
Romanikielen oppitunneilla käy Tanjan lisäksi kahdeksan oppilasta.		
Tanja ei opiskele ainoastaan romanikieltä.		
Tekstin päähenkilö on Mirikli.		
Tanjan sisaruksia ei mainita tekstissä.		
Carmen ei anna läksyjä.		
Suomessa puhuttava romanikielen murre on sukua hindille.		

Oikein vai väärin? – Oikeat vastaukset

Merkitse rastilla, pitääkö tekstistä esitetty väittämä paikkansa.

Väittämä	oikein	väärin
Tanja käy yläasteella koulua.	x	
Tanjan perhe asuu maalla.		x
Koulussa ei ole muita romaninuuria.		x
Romanikieltä opetetaan aina kielistudiossa.		x
Tanja opiskelee kieltä aloittelijoiden kanssa.	x	
Tanjan isä on taitava puhumaan romanikieltä.		x
Romanikielen oppitunneilla käy Tanjan lisäksi kahdeksan oppilasta.	x	
Tanja ei opiskele ainoastaan romanikieltä.	x	
Tekstin päähenkilö on Mirikli.		x
Tanjan sisaruksia ei mainita tekstissä.	x	
Carmen ei anna läksyjä.		x
Suomessa puhuttava romanikielen murre on sukua hindille.	x	

15. Luetun ymmärtäminen

Vastaa tekstistä esitettyihin kysymyksiin valitsemalla oikea vastausvaihtoehto. Vain yksi neljästä vaihtoehdosta on oikein.

1. Mitä koulua Tanja käy?

- a) esikoulua
- b) kielikoulua
- c) ala-astetta
- d) yläastetta

2. Mitä kahta kieltä Tanja opiskelee?

- a) englantia ja romanikieltä
- b) ruotsia ja venäjää
- c) ruotsia ja englantia
- d) ruotsia ja romanikieltä

3. Kuka on Carmen?

- a) Tanjan ystävä
- b) Elisan ystävä
- c) Tanjan opettaja
- d) Jasminin opettaja

4. Kuka perheessä puhuu sujuvasti romanikieltä?

- a) isoäiti
- b) Rainer
- c) Elisa
- d) Tanja

5. Miksi ruotsin kieli on Tanjalle helppoa?

- a) Hänellä on sukulaisia Ruotsissa.
- b) Vanhemmat puhuvat ruotsia.
- c) Isovanhemmat puhuvat ruotsia.
- d) Hän on asunut Ruotsissa.

6. Mitä romanikielen tunnilla ei opeteta?

- a) historiaa
- b) kieltä
- c) käsitöitä
- d) kulttuuria

7. Montako oppilasta romanikielen tunneilla käy Tanjan lisäksi?

- a) yhdeksän
- b) kahdeksan
- c) kymmenen
- d) seitsemän

8. Kuka on Tanjan ystävä?

- a) Mirikli
- b) Carmen
- c) Mango
- d) Hän ei tiedä vielä tytön nimeä.

9. Moneenko murteeseen Suomen romanikieli jakautuu?

- a) neljään
- b) kahteen
- c) kolmeen
- d) viiteen

10. Mitä Tanja saa läksyksi?

- a) opetella romanikielen sanoja
- b) puhua romanikieltä
- c) laulaa romanikielellä
- d) monistaa romanikielinen laulu

Luetun ymmärtäminen – Oikeat vastaukset

Vastaa tekstistä esitettyihin kysymyksiin valitsemalla oikea vastausvaihtoehto. Vain yksi neljästä vaihtoehdosta on oikein.

1. Mitä koulua Tanja käy?

- a) esikoulua
- b) kielikoulua
- c) ala-astetta
- d) yläastetta**

2. Mitä kahta kieltä Tanja opiskelee?

- a) englantia ja romanikieltä
- b) ruotsia ja venäjää
- c) ruotsia ja englantia
- d) ruotsia ja romanikieltä**

3. Kuka on Carmen?

- a) Tanjan ystävä
- b) Elisan ystävä
- c) Tanjan opettaja**
- d) Jasminin opettaja

4. Kuka perheessä puhuu sujuvasti romanikieltä?

- a) isoäiti**
- b) Rainer
- c) Elisa
- d) Tanja

5. Miksi ruotsin kieli on Tanjalle helppoa?

- a) Hänellä on sukulaisia Ruotsissa.
- b) Vanhemmat puhuvat ruotsia.
- c) Isovanhemmat puhuvat ruotsia.
- d) Hän on asunut Ruotsissa.**

6. Mitä romanikielen tunnilla ei opeteta?

- a) historiaa
- b) kieltä
- c) käsitöitä**
- d) kulttuuria

7. Montako oppilasta romanikielen tunneilla käy Tanjan lisäksi?

- a) yhdeksän
- b) kahdeksan**
- c) kymmenen
- d) seitsemän

8. Kuka on Tanjan ystävä?

- a) Mirikli**
- b) Carmen
- c) Mango
- d) Hän ei tiedä vielä tytön nimeä.

9. Moneenko murteeseen Suomen romanikieli jakautuu?

- a) neljään
- b) kahteen**
- c) kolmeen
- d) viiteen

10. Mitä Tanja saa läksyksi?

- a) opetella romanikielen sanoja
- b) puhua romanikieltä**
- c) laulaa romanikielellä
- d) monistaa romanikielinen laulu

